

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პირობათმორეგულირებელი მოსარეგულირებელი მდგომარეობის მონიტორინგის შედეგები

დღეს მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 8-13 მეტრი წაშში, ტემპერატურა სანაპირო და შიდათიან რაიონებში - 25-30, მაღალ მთაში - 18-23 გრადუსი სითბო.

ზღვის წყლის ტემპერატურა 25 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 755 მილიმეტრი.

მომდევნო 2 დღეს მოსალოდნელია უნალექო ამინდი.

კრიკოსი N108

საჯარო სექტორში დასაქმებულთა შრომის ანაზღაურება იზრდება

დევნილების სააგენტოს თანამშრომლები, 3 კვირის განმავლობაში, იმ 40 სასტუმროში დადიოდნენ, სადაც უკრაინიდან ლტოლვილი პირები ცხოვრობდნენ. მათ ანგარიშები გაუხსნეს და ყველას შესაბამისი დახმარება უკვე ჩარიცხული აქვს. სპეკულაციები, თითქოს, ქუჩაში გტოვებთ ლტოლვილებს, ნამდვილად არასწორია, - განაცხადა ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ზურაბ აზარაშვილმა. მისი თქმით, უკრაინელ ლტოლვილებს სამინისტრო ბინებს სხვადასხვა რეგიონში სთავაზობს.

იგნისში გაგრძელდა ეკონომიკური ზრდის დადებითი დინამიკა და ეკონომიკურმა ზრდამ 7.2% შეადგინა, რაც ნიშნავს, რომ იანვარ-ივნისის საშუალო ზრდამ 10.5% შეადგინა - ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა გუშინ მთავრობის სხდომაზე განაცხადა

ირაკლი ლარიბაშვილის თქმით, აღნიშნული ზრდა არის გამორჩეული არა მარტო მთელ რეგიონში, არამედ ევროპის მასშტაბითაც.

- რა თქმა უნდა, ჩვენ მაქსიმუმს ვაგვიკეთებთ, რომ ეს დინამიკა შევინარჩუნოთ. მინდა, ასევე, ჩვენს ხალხს ვუთხრა, რომ მაგალითისთვის, იგნისში დღეს გადამხდელ საწარმოთა ბრუნვა გაიზარდა 20.4%-ით, ხოლო ახლად რეგისტრირებულ საწარმოთა რაოდენობა 6 641 ერთეულს გაუტოლდა, რაც დაახლოებით 36%-ით მეტია გასული თვის მონაცემთან შედარებით. ასევე, მინდა ვითხრა, რომ ექსპორტი გაიზარდა დაახლოებით 28%-ით და შეადგინა 448 მლნ დოლარი. გაჯანსაღების ტენდენციები მაღალია ტურიზმის სექტორშიც, - აღნიშნა პრემიერ-მინისტრმა. მისივე თქმით, ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების აღდგენის დონე იგნისში იყო 88.7%, ხოლო ტურიზმიდან მიღებულმა შემოსავლებმა შეადგინა 300 მლნ დოლარზე მეტი. ასევე, ფულადი გზავნილების მოცულობა არის საგრძობლად გაზარდილი და იგნისში შეადგინა 427 მლნ დოლარი. შესაბამისად, სავარაუდოდ, აღნიშნული ტენდენცია შენარჩუნდება. 7 თვეში ბიზნესის დღის ზედმეტობის სახით 1 273 000 000 ლარამდე დაუბრუნდა.

ირაკლი ლარიბაშვილმა სხდომაზე ასევე განაცხადა, რომ 2026 წლამდე, ყოველ წელს, მინიმუმ 10%-ით გაიზარდება საჯარო მოხელეების ხელფასები და ჯამში, დაახლოებით, 50%-იანი მატება გამოვა უახლოესი 3-4 წლის განმავლობაში. მისივე თქმით, სახელმწიფოს მაღალი ეკონომიკური ზრდის გამო დამატებითი შემოსავლები გაუზრდა და ამიტომ სექტემბერში ბიუჯეტის კორექტირება მოხდება.

- ბიუჯეტი გაიზარდება, ვინაიდან დამატებითი შემოსავლები გაუზრდა სახელმწიფოს ასეთი მაღალი ეკონომიკური ზრდის გამო და, რა თქმა უნდა, უფრო მეტი თანხები გვექნება გასანაწილებელი უწყებების მიხედვით, უფრო მეტი პროექტი დაფინანსდება. კიდევ ერთხელ მინდა შევახსენო საზოგადოებას, რომ საჯარო სექტორში დასაქმებულთათვის შრომითი ანაზღაურება იზრდება. მინდა ასევე, შევხსენო საზოგადოებას, რომ წლების განმავლობაში, დაახლოებით 2017 წლიდან 2020 წლამდე, პრაქტიკულად, არც ერთ წელს არ გაზარდილა ხელფასები საჯარო სექტორში, რაც, ვფიქრობ, დიდი შეცდომა იყო. ჩვენი თუ შევადარებთ კერძო სექტორსა და საჯარო სექტორში არსებულ შრომით ანაზღაურებას, ჩამორჩენა არის საგრძობი და ამას სჭირდება მოწესრიგება. ამიტომ, ჩემი დავალებით, წელს, იანვარში დაიწყეთ ამის მოწესრიგება. იანვარში 10%-ით გაიზარდა ხელფასი ყველა საჯარო მოხელისთვის. ახლა უკვე ფინანსთა მინისტრმა წარმოადგინა ჩვენი ხედვა, განისაზღვრა კრიტერიუმები და დადგენილებით უკვე განისაზღვრა აღნიშნული საკითხი, - განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

საქართველოში აშშ-ის ელჩ კელი დეგნანის მიმართ შესაძლო ფარულ თვალთვალსა და მიყურადებელთა გავრცელებულ ინფორმაციას „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე ტყეშელაშვილი უწოდებს. „ეს არის ტყუილი“, - განაცხადა კობახიძემ მედიასთან საუბრისას, რაზეც მას უპასუხეს, რომ აღნიშნულის დამადასტურებელი დოკუმენტები არსებობდა. მედიაში გავრცელებული ინფორმაციით, საქართველოში აშშ-ის ელჩ კელი დეგნანზე შესაძლოა, ფარულ თვალთვალს და მიყურადებელთა ხორციელებდეს.

„ნაციონალური მოძრაობის“ ყოფილმა თავმჯდომარე გრიგოლ ვაშაძემ კლინიკა „ავიგამედში“ მიხეილ სააკაშვილთან შეხვედრამდე ექსპრეზიდენტის პოლიტიკიდან შესაძლო წასვლა შეაფასა. „ეს ძალიან ბევრ რამეს შეცვლის“ ნაციონალური მოძრაობისთვის, ქართული პოლიტიკისთვის საქართველოს ისტორიაში დაიხურება უმნიშვნელოვანესი თავი“, - აღნიშნა დეპუტატმა. გრიგოლ ვაშაძემ ასევე განაცხადა, რომ ექსპრეზიდენტის უცხოეთში გადაყვანის მიზნით საერთაშორისო დონეზე არაერთი ადამიანი მუშაობს.

„ქართულ ოცნებას“ ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსის მიღება რეალურად რომ უნდოდეს, ოპოზიციასა და სამუშაო ჯგუფებზე კი არ ისაუბრებდნენ, ყველა იმ კანონს მიიღებდნენ, რის მიღებასაც საქართველოსგან ევროკავშირი ითხოვს, - განაცხადა „სტრატეგია აღმაშენებლის“ ლიდერმა გიორგი ვაშაძემ. მისი შეფასებით, საპარლამენტო კომიტეტებში შექმნილი სამუშაო ჯგუფები ფარსია. „მისაღება კანონები და პარლამენტის რიგგარეშე და საკომიტეტო სხდომებს ბოიკოტი თავად გამოუცხადეს“, - დასძინა გიორგი ვაშაძემ. შეგახსენებთ, ოპოზიცია და მმართველი გუნდი ევროკომისიის 12 რეკომენდაციის შესრულების თავთავიანთ გეგმაზე მუშაობენ.

მთავრობის მეთაურმა სხდომაზე ხაზი გაუსვა ეკონომიკური ზრდის ტენდენციის და სტაბილურობის შენარჩუნების აუცილებლობასაც.

- კიდევ უფრო მეტი აქტიურობა გვეჭირდება სამინისტროებს, მეტე კარგი ინიციატივები, რომლებსაც ძალიან მალე გავაუქმებთ და დაიწყებთ სექტემბრიდან. კიდევ ერთხელ მინდა ხაზი გავუსვა სტაბილურობის მნიშვნელობას, რომელიც ჩვენ, ჩვენმა გუნდმა, მთავრობამ, მმართველმა გუნდმა შევინარჩუნეთ ამ რთულ პერიოდში და კიდევ ერთხელ მინდა მოსახლეობას, ჩვენს ხალხს ვუთხრა, რომ ჩვენთან შენარჩუნდება მშვიდობა, სტაბილურობა, მაღალი ეკონომი-

კური ზრდა, რაც ნიშნავს მეტ კეთილდღეობას ჩვენი მოქალაქეებისთვის და ჩვენი ქვეყნისთვის, - აღნიშნა ირაკლი ლარიბაშვილმა.

პრემიერ-მინისტრმა მთავრობის სხდომის დაწყებამდე კიდევ ერთხელ მიუსამიძრა გუდაურში სამაშველო ოპერაციის შესრულების დროს დაღუპულების ოჯახის წევრებს, კოლეგებს და საზოგადოებას. როგორც მან განაცხადა, სახელმწიფო მაქსიმალურად დაუდგება გვერდით გარდაცვლილთა ოჯახებს, შსს თითოეულ ოჯახს 100 000 ლარს გამოუყოფს, ასევე, დაღუპული ექიმების ოჯახებს, განთავსების სახით, ჯანდაცვის სამინისტროც 100 000 ლარს გადასცემს. გუშინვე, პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ლარიბაშვილის ხელმძღვანელობით, მთავრობის ადმინისტრაციაში ქვეყნის განვითარების და რეფორმების უწყებათაშორისი საბჭოს სხდომა გაიმართა, რომელზეც აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების წარმომადგენლებმა ქვეყნის ეროვნული განვითარების სტრატეგიული დოკუმენტის პრიორიტეტული მიმართულებები განიხილეს და მისი განხორციელების შემდეგ, რომ ნაბიჯებზე იმსჯელეს. პრემიერ-მინისტრმა აღნიშნა, რომ მთავრობის მიერ დაგეგმილი თითოეული რეფორმა, პროგრამა, პროექტი მოქალაქეების პირობების გაუმჯობესებას, მათი კეთილდღეობის უზრუნველყოფას და ქვეყნის გაძლიერებას ემსახურება.

ი.ა. შველიძე

«აგვისტოს ომი იყო რუსეთის გადაწყვეტილება, შეიქმნა საქართველოს ნატოში ინტეგრაცია»

ნიკოლოზ ნულუკიძე: მუსიკა მხსნარება, რომ ჩავიძირო, ამოტივტივავაშვილს ისევ მუსიკა მხსნარება

გამოიწერეთ გაზეთი «აჭარა»!

ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სადისტრიბუციო ორგანიზაციას «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დახმარებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს. გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან»!

ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი!

წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

რებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს. გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან»!

ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი!

წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრისა და დასაქმების სააგენტოს პროგრამები გაასვენს

აჭარის უმაღლეს საბჭოში საქართველოს პარლამენტის განმარტების დაცვისა და სოციალურ საქონის კომიტეტის ორდღიანი სამუშაო შეხვედრის ფარგლებში, კანონმდებლებს აჭარის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრისა და დასაქმების სააგენტოს პროგრამებისა და გამოწვევების შესახებ ინფორმაციები აღნიშნული უწყებების ხელმძღვანელებმა გააცნეს.

საკანონმდებლო ორგანოს მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, რუსულან შავიშვილმა ჯანდაცვის ცენტრის მიერ გაწეულ საქმიანობაზე, ვაქცინაციის პროცესის მიმდინარეობაზე, მოზარდების სისხლში ტყვიის შემცველობის მაჩვენებლებსა და შესაბამისი სკრინინგ-პროგრამის შედეგებზე ისაუბრა.

თეიმურაზ კახიძემ კი თავის მოხსენებაში ყურადღება გაამახვილა იმ პროგრამებსა და სიახლეებზე, რომლებიც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საჭიროებებზე ადაპტირებული ელექტრონიკო-ოავტობუსის მუნიციპალიტეტს ოფიციალურად გადასცა.

შეხვედრის დასასრულ იაპონიის ელჩს იმამურა აკირას თანამშრომლობისთვის მადლობა გადაუხადეს და სიმბოლური საჩუქრები გადასცეს.

ია შველიძე

ელექტრონიკო-ოავტობუსი – იაპონიისაგან

ოთარ ცინცაძე 599 85 21 14

ქედაში იაპონიის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი იმამურა აკირა იმყოფებოდა, რომელიც მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობას შეხვდა. შეხვედრას ქედის მუნიციპალიტეტის მერი როლანდ ბერიძე, საკრებულოს თავმჯდომარე ამირან ცინცაძე, საქართველოს პარლამენტის წევრი ანზორ ბოლქვაძე, აჭარის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ფრიდონ ფუტყარაძე და საგანგებო პროგრამის ფარგლებში შექმნილი მიკრო-ოავტობუსის იდეის ავტორი, საკრებულოს აპარატის უფროსი მუხრან სალაძე ესწრებოდნენ.

იაპონიის საელჩომ ადამიანის უსაფრთხოების საგანგებო პროგრამის ფარგლებში შექმნილი, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საჭიროებებზე ადაპტირებული ელექტრონიკო-ოავტობუსის მუნიციპალიტეტს ოფიციალურად გადასცა.

შეხვედრის დასასრულ იაპონიის ელჩს იმამურა აკირას თანამშრომლობისთვის მადლობა გადაუხადეს და სიმბოლური საჩუქრები გადასცეს.

ინოვაციების ლაბორატორია ბსუ-ის სტუდენტებს დაეხმარება

ნათარ შუტარაძე 27 48 93

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ინოვაციების ლაბორატორია გაიხსნა. ბსუ-ის ინფორმაციით, ინოვაციების ლაბორატორია უნივერსიტეტის სტუდენტებს დაეხმარება მრეწველობისა და ბიზნესის სექტორისთვის ინოვაციური პროექტების მომზადებასა და განხორციელებაში, ასევე, სხვადასხვა სამიზნე აუდიტორიას ორმხრივად სასარგებლო სერვისებს შესთავაზებს, კერძოდ, მრეწველობის სექტორს - პერსონალის შესაძლებლობის გაძლიერებისთვის.

ინოვაციების ლაბორატორია „ერაზმუს+“-ის პროექტის ფარგლებში გაიხსნა. საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტო, კომპეტენციის ფარგლებში, აღნიშნულ ლაბორატორიასა და სააგენტოს ფაბრიკალურ ლაბორატორიებს შორის საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარებას გეგმავს.

ინფოტური – ღირსშესანიშნაობების გასაცნობად

თამაზ მგზავრიძე 27 48 94

შპს „ქედის ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობის ცენტრმა“ ინფოტური მოაწყო, რომლის მიზანი იყო ქედის მუნიციპალიტეტში შიდა

ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა, არსებული კულტურული ძეგლების, ღირსშესანიშნაობების და ტურისტული პოტენციალის პოპულარიზაცია. ტურში მონაწილეობა მიიღო აჭარის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტმა, მოწვეული იყვნენ აჭარის ტელევიზიის საინფორმაციო განყოფილების და გადაცემა „დილის ტალღის“ უფროსი ტექნიკები, ტურისტული სააგენტოსა და უძრავი ქონების სააგენტოს წარმომადგენლები. ინფოტურის მონაწილეებმა დაათვალიერეს დოლოგნის, ზვარის და ვარჯანის ადმინისტრაციულ ერთეულებში მდებარე ჩანჩქერები. ტურის ფარგლებში, სტუმრები „ცინცაძეების (მარიამის) მარნის“ გახსნას დაესწრნენ. გაეცნენ ღვინის დაყენების და არვის გამოხდის პროცესს, გამართა ღვინისა და აჭარული კერძების დეგუსტაცია, სტუმრებისთვის მოეწყო თონეში პურის გამოცხობის მასტერკლასი. სანახაობით და ემოციებით დატვირთული ღვინის ბოლოს, ტურის მონაწილეებმა მდინარე აჭარისწყალზე რაფტინგში შეიბრძოლა გამართეს. ღვინისძიება მუსიკალურად გააფორმეს ფოლკლორულმა ანსამბლმა „ელესამ“, ფრიდონ თურმანიძის სახელობის მერისის საჯარო სკოლასთან არსებულმა ფოლკლორულმა ანსამბლმა „საგანემ“ და ანსამბლმა „ბეთლემი“.

უკრაინა

უკრაინის შინაგან საქმეთა სამინისტროში განმარტავენ, რატომ არ უნდა აღიაროს ოფიციალურმა კვიემა კოსოვოს დამოუკიდებლობა. როგორც ქვეყნის შინაგან საქმეთა მინისტრის მრჩეველი ვადიმ დენისენკო აცხადებს, თუ უკრაინა კოსოვოს დამოუკიდებლობას აღიარებს, მისი პოზიციები ყირიმთან დაკავშირებით გაცილებით სუსტი იქნება. „არავითარ შემთხვევაში არ უნდა ვაღიაროთ კოსოვოს დამოუკიდებლობა. ამ მოსაზრებებს ავრცელებენ ან იდიოტები, ან პრორუსული ბოტები. კოსოვოს „ქეისი“ იგივეა, რაც ყირიმის შემთხვევა. თუ ჩვენ ვაღიარებთ კოსოვოს, ამის შემდეგ ჩვენი პოზიცია ყირიმთან დაკავშირებით გაცილებით სუსტი იქნება“, - განაცხადა შს მინისტრის მრჩეველმა.

დახმარება არ მიუღია. მათივე ინფორმაციით, ადგილობრივი მოსახლეობა იძულებულია, უკრაინის შეიარაღებული ძალების მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე ან მეზობელ სოფლებში გადავიდეს.

ერთ-ერთი უმსხვილესი უკრაინული სასოფლო-სამეურნეო კომპანიის „ნიბულონი“ დამფუძნებელი და მფლობელი ალექსი ვადატურსკი და მისი მეუღლე რუსეთის მიერ მიკოლაივის რეგიონის დაბომბვის შედეგად დაიღუპნენ. ინფორმაციას ადგილობრივი გუბერნატორი ვიტალი კიმი ავრცელებს. მისივე განცხადებით, წყვილი ქალაქ მიკოლაივოში, საკუთარ სახლში ემსხვერპლა რუსულ იერიშს. „ნიბულონი“, რომლის სათავე ოფისიც მიკოლაივოში მდებარეობს, ხორბლის, ქერისა და მარცვლეულის წარმოებასა და ექსპორტზეა სპეციალიზებული.

გემია, რომელმაც უკრაინის პორტი კრემლის მიერ წამოწყებული ომის შემდეგ დატოვა. „უკრაინამ ჩვენს პარტნიორებთან ერთად დღეს გადადგა მორიგი ნაბიჯი მსოფლიო შიმშილის შესაჩერებლად“, - განაცხადა ინფრასტრუქტურის მინისტრმა ალექსანდრე კუბრაკოვმა. ხაზგასმით აღნიშნა, რომ უკრაინამ გააკეთა ყველაფერი პორტების აღსადგენად. მისივე თქმით, პორტებზე ბლოკადის მოხსნა ქვეყნის ეკონომიკას 1 მილიარდი დოლარის ოდენობის მოგებას მოუტანს. უკრაინის ინფრასტრუქტურის მინისტრმა თქვა, რომ რუსეთის შემოჭრის დაწყების შემდეგ უკრაინის პორტებში 16 დატვირთული გემი იყო ჩარჩენილი და ისინი გეგმავდნენ პორტების სრული სატრანსპორტო შესაძლებლობების აღდგენას უახლოეს კვირებში. აღსანიშნავია, რომ 22 ივლისს სტამბოლში მიღწეული შეთანხმებით რუსეთი დათანხმდა უკრაინულ პორტებზე ბლოკადის მოხსნას, თუმცა იმის გამო, რომ შეთანხმებიდან 24 საათზე ნაკლებ დროში მან საარაკეტო თავდასხმა განახორციელა ოდესის პორტზე, ახლა ინტერესის მთავარი საგანია, ბოლომდე შეასრულდეს თუ არა კრემლი ნაკისრ ვალდებულებას.

სიერა-ლეონეს დროშით მცურავმა გემმა „რაზონმა“, რომელიც 26 ათასი ტონა მარცვლეულით არის დატვირთული, ოდესის პორტი დატოვა. გემი ლიბანის მიმართულებით გაემგზავრა. ეს მარცვლეულით დატვირთული პირველი

მოამზადა ნათარ შუტარაძე

შავათ-კვირის ქრონიკა

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან თანამშრომლობას განაგრძობს - იუსტიციის მინისტრმა რატი ბრეგვაძემ და ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა მერაბ ხალვაშმა თანამშრომლობის მემორანდუმს ხელი მოაწერეს. მემორანდუმის ფარგლებში სტუდენტები სასწავლო პრაქტიკას იუსტიციის სამინისტროში გაივლიან და დამოუკიდებლად მუშაობისათვის საჭირო უნარ-ჩვევებს შეიძენენ. სამინისტრო წარმატებულ სტუდენტთა სამინისტროს სისტემაში დასაქმებას ხელს შეუწყობს.

სეულანაურის მუნიციპალიტეტის მერიის გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობის მიზნობრივი პროგრამის ფარგლებში, დეაქტივიზაციის ქალების ფორმირებას მოეწყო. თერთმეტი ადამიანის მონაწილეობით კრებულადან მოწვეულ, სხვადასხვა საქმიანობაში წარმატებულ ქალებს გაწეული შრომისთვის მუნიციპალიტეტის მერმა ზაზა დიასამიძემ, საკრებულოს წევრებმა და მერის მოადგილემ მადლობა გადაუხადეს. დამსახურებულ ქალბატონებს ყვავილები და სიმბოლური საჩუქრები გადასცეს. ღონისძიების ბოლოს საცეკვაო ნომერი უხუცესთა ქორეოგრაფიულმა ანსამბლმა „პოქამ“ შეასრულა.

უკრაინელების აქცია გაიმართა მთავრობის ადმინისტრაციასთან. ბათუმში მყოფ იძულებით გადაადგილებულ უკრაინის მოქალაქეებს, რომლებიც სასტუმროებში ცხვრებენ, საცხოვრებლების დატოვება უწყევთ. ლტოლვილები დროის გახანგრძლივებას ითხოვენ, რადგან, მათი თქმით, წასასვლელი და არც ქირით გადასვლის ფინანსური შესაძლებლობა არ აქვთ, ხოლო საქართველოს ფულადი დახმარება, როგორც აღნიშნეს, საკმაოდ დაბალია და საჭიროებებს ვერ დაუკმაყოფილებთ.

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და დიგიტალური ჰუმანიტარის აკადემიის ერთობლივი საერთაშორისო სეზონური სკოლა - „პოლიტიკური მეტყველების კულტურა საჯარო გამოსვლებსა და დებატებში“ დასრულდა. სეზონური სკოლის მონაწილეები 6 დღის განმავლობაში ეცნობოდნენ კომუნიკაციის ფორმებსა და მისი წარმართვის ენობრივ საშუალებებს. სემინარებს ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორებთან ერთად, ფრანკფურტის გოეთეს უნივერსიტეტის ემპირიული ენათმეცნიერების ინსტიტუტის პროფესორები უძღვებოდნენ. ღონისძიება მიზნად ისახავდა, წარმოეჩინა, თუ როგორ აისახება პოლიტიკაზე „სიძულვილის ენა“, ასევე, პოლიტიკური პოლარიზების უარყოფითი ზეგავლენა მასობრივ ცნობიერებაზე.

ჩოგბურთში ბათუმის ღია ჩემპიონატი „შუხან ვანის ჯორჯიანის“ თასი ჩატარდა, სადაც ვეტერანი და მოყვარული სპორტსმენები მონაწილეობდნენ. ტურნირის ორგანიზატორი იყო საქართველოს ჩოგბურთის ფედერაცია. როგორც ფედერაციაში აცხადებენ, სპორტის და ჯანსაღი ცხოვრების დამკვიდრებისთვის აშკარად ღონისძიებები ხშირად უნდა იმართებოდეს.

მოამზადა ნათარ შუტარაძე

„აპარნა“-ს ომი იყო რუსეთის გადაწყვეტი ნახიჯი, შეაჩერებინა საქართველოს ნატოში ინტეგრაცია“

ლუაზა ხომეიძე 593 50 82 69

ომი რომ 21-ე საუკუნეში ანაქრონიზმია და გაუმართლებელი, ამას ამჟამად უკრაინაში მიმდინარე მოვლენებიც ადასტურებს და ერთხელ კიდევ ცხადად წარმოაჩენს, რომ რუსული აგრესია არის უბედურება და ტირი, რომელიც ადამიანების სიცოცხლეს სპობს, ანადგურებს დამოუკიდებელ ქვეყანას... ბოლო 6 თვე თვალნათლივ არგენებს იმასაც, რომ აგრესორი სახელმწიფოსათვის საქართველოში ომის წამოწყებისას, ჯერ კიდევ 2008 წელს, რომ დაეწესებინათ სანქციები, დღეს მსოფლიო არსებული რეალობის წინაშე არ იქნებოდა. ჩვენ კი, ქართველებს, აგვისტოს ომი, თითქმის წლის შემდეგაც მრავალ კითხვას გვიჩვენებს და გვაფიქრებს. წარსულის მართებულად განაღობება გვმართებს, რომ დღევანდელ რეალობაში ადეკვატურები ვიყოთ და არსებულ გამოწვევებს ვაგვიკლავდეთ. პოლიტიკოლოგი **ბაქაძე ირემიძე** ამასთან დაკავშირებით თავის თვალსაზრისს გვიზიარებს.

აგრესიას ავტორიტეტით?

- საინტერესო კითხვაა. მაპა-ი არ მოგვიჩვენებთ ჩვენი მეგობარი სახელმწიფოების „დახმარებით“, ვფიქრობ, 2008 წლის აპრილში საქართველოსთვის მაპა-ი რომ მიეცათ, ამ ომის თავიდან აცილება შესაძლებელი იქნებოდა. ამის თქმის საშუალებას მაძლევს სწორედ ომის შემდეგ, მაშინდელი პრეზიდენტის მდგომარეობის სატელევიზიო აღიარება, რომელმაც პირდაპირ თქვა: „ავგოსტოს ომის მიზეზი იყო ის, რომ საქართველოს ნატოში ინტეგრაცია არ მომხდარიყო“. აქედან გამომდინარე, 2008 წლის ომი იყო რუსეთის გადამწყვეტი ნაბიჯი, შეეჩერებინა ნატოში საქართველოს ინტეგრაცია

რომის პოზიცია როგორ გამოიყურებოდა ომამდე და ომის შემდეგ რუსეთთან მიმართებით?

- ევროპელები უფრო ფრთხილი არიან და ცდილობენ, ღია კონფრონტაციაში არ შევიდნენ რუსეთთან, თუმცა ახლა მიხვდნენ, რომ რაც მათ ჩაიდინეს (ანუ შიშის, ეკონომიკური ფაქტორებიდან გამომდინარე, რომელიც ამომრავებდათ რუსეთთან მიმართებით), იყო შეცდომა. იმთავითვე რომ დაეწესებინათ რუსეთისთვის მძლავრი ეკონომიკური სანქციები, ახლა მსოფლიო უკრაინის ტრაგედიის მომსწრე არ იქნებოდა. თუ მას ამჯერადაც შერჩა უკრაინისადმი აგრესია, შემდგომი ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებში იქნებოდა. დასავლეთი გამოფხიზლდა, ამიტომაც ამოქმედდა ეკონომიკური სანქციები, რამაც შედეგი ნაწილობრივ გამოიღო - რუსეთის ეკონომიკა არასახარბიელო მდგომარეობაშია, რასაც თავად რუსი ექსპერტებიც ვერ უარყოფენ.

- ამ ბოლო დროს, სამწუხაროდ, დასავლეთშიც გამოჩნდნენ პოლიტიკოსები, რომლებიც ფიქრობენ, რომ რუსეთთან შეიძლება შეთანხმება. რას ფიქრობთ?

- რუსეთის ნდობა არ შეიძლება, ყველაფერს უნდა დაერქვას თავისი სახელი. პუტინი არის სისხლი-

რუსეთს, რაც არა მარტო უკრაინის ჯარის დამსახურებაა, არამედ მსოფლიო თანამეგობრობის მხარდაჭერის შედეგაც. რუსეთმა პასუხი უნდა აგოს ჩადენილ დანაშაულზე. თუ უკრაინას სათანადო შეიარაღება და ასევე, დასავლეთის უპირობო დახმარება ექნება, დიდი ალბათობით შეძლებს სუვერენიტეტის დაცვას და სამომავლოდ ოკუპირებული ტერიტორიების დეოკუპაციასაც.

- ამერიკელი გადამდგარი სამხედრო გენერალი ბენ ჰოჯესი აცხადებს, რომ რუსეთი უკრაინაში დამარცხდება, შედეგად კი რამდენიმე წელიწადში დაიშლება...

- ვისურვებდი ამ გენერლის განცხადების პრაქტიკულ ცხოვრებაში განვითარებას, მაგრამ ჯერჯერობით ომის ბედი არ არის გადაწყვეტილი. ამის მიუხედავად, მთი იმის შესახებ, რომ რუსეთი არის უძლიერესი სახელმწიფო, დაიმსხვრა. ვფიქრობ, თითოეული უკრაინელი ჯარისკაცი, რომელიც დაეცა უკრაინისთვის, გმირია, მათი სისხლი არ შერჩება არცერთ ოკუპანტს.

- დაბოლოს, ჩვენმა ქვეყანამ რა უნდა მოიმოქმედოს იმისთვის, რომ რუსეთის ხელახალი აგრესიის მსხვერპლი არ აღმოჩნდეთ და დასავლეთმა რა უნდა გააკეთოს ამ მხრივ?

იმთავითვე რომ დაეწესებინათ რუსეთისთვის მძლავრი ეკონომიკური სანქციები, ახლა მსოფლიო უკრაინის ტრაგედიის მომსწრე არ იქნებოდა. თუ მას ამჯერადაც შერჩა უკრაინისადმი აგრესია, შემდგომი ბალტიისპირეთის რესპუბლიკები იქნებოდა. დასავლეთი გამოფხიზლდა, ამიტომაც ამოქმედდა ეკონომიკური სანქციები

და ასეც მოხდა. ჩვენ დავისაჯეთ ჩვენი დასავლური კურსის გამო.

- ბევრი დასავლელი ანალიტიკოსი განცხადებით, 2008 წელს დასავლეთი უფრო პრინციპული რომ ყოფილიყო რუსეთის მიმართ, ახლა მსოფლიო უკრაინის ტრაგედიის მომსწრე არ იქნებოდა...

- აშშ-ის პოზიცია 2008 წლის ომის დროს ცალმხრივად შეუვალელი იყო, მაგალითად, კონდოლიზა რაი-სმა მკაფიოდ მიუთითა რუსეთს, რომ უნდა შეეწყვიტა ომი საქართველოსთან, არ დაერღვია მისი სუვერენიტეტი. გავისხენით, თუ რა უთხრა ლავროვმა აშშ-ის სახელმწიფო მდივანს (კონდოლიზა რაი-სს) აგვისტოს ომის მიზანთან დაკავშირებით - არსებული ხელისუფლების დამხობა. 11 აგვისტოს უკვე რუსული სატანკო შენაერთები თბილისისკენ დაძვრას აპირებდნენ, თუმცა აშშ-ის მტკიცე პოზიციის გათვალისწინებით, რუსეთმა უკან დაიხია, ამას დავუმართო ხუთი ევროპელი პრეზიდენტის ჩამოსვლა თბილისში, რაც მრავლისმთქმელი იყო. მათ მყარად დაუჭირეს მხარი ჩვენს ქვეყანას და მის სუვერენიტეტს.

- სხვათა შორის, იმ დროს რუსული პროპაგანდა მსოფლიოს მოტყუებას ცდილობდა ქართული ჯარის „არაადამიანური“ ქმედებების შესახებ ინფორმაციის გავრცელებით...

- რუსეთის უმთავრესი იარაღი პროპაგანდა და მისაწოდების ზომბირებაა. მათი მტკიცება, რომ საქართველო არის აგრესორი, რომელმაც მძინარე ცხინვალი დაბოძა, სრული აბსურდია. დღეს საერთაშორისო არენაზე ყველამ იცის, რომ რუსეთი არის აგრესორი, ოკუპანტი და ამ სახელმწიფომ 2008 წელს განახორციელა საქართველოს ტერიტორიების ოკუპაცია. კარგი იქნებოდა, იგივე 90-იან წლებში საქართველოს ხელისუფლებას მეტი მტკიცებულებები გაესაჯაროებინა რუსეთის დანაშაულებზე აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში. ამ მხრივ საქართველომ არაერთხელ მოუწოდა საერთაშორისო არენაზე რუსეთს, იგივე შავის სასამართლოში აგვისტოს ომთან დაკავშირებით.

- ამერიკისგან განსხვავებით, ევ-

სმსმელი, ტირანი, დიქტატორი, რომელმაც 21-ე საუკუნეში მეზობელ სახელმწიფოებს მოუწყო აგრესია, ეთნოწმენდა, ეკონომიკური ემბარგო და მას საკუთარი პერსონა და ქვეყანა უფსკრულისკენ მიძვავს.

- იმხანად რუსეთის მიზანი მსოფლიო აფხაზეთის და ცხინვალის რეგიონის ოკუპაცია იყო, თუ კრემლს სხვა ამოცანა ჰქონდა დასახული?

- იმ პერიოდში წინაპირობები იყო იგივე სამცხე-ჯავახეთში. რუსეთიდან მართლაც პოლიტიკური ელიტა იმუქრებოდა და ფაქტობრივად ღიად საუბრობდნენ, რომ საქართველოსგან შესაძლებელია დარჩეს მსოფლიო თბილისი და რამდენიმე რეგიონი. მათი ამბიცია ძალიან მაღალი იყო და რომ არა დასავლეთის მხარდაჭერა და ჩვენი ჯარის თავდადება, რუსეთი შეძლებდა ხელისუფლების დამხობას და ქვეყნის მარტივ მამარავლებად დაშლას.

- ომის შედეგზე თვე რა აჩვენა უკრაინაში?

- ამ ომს შეეწირა ათიათასობით მოქალაქე, დაახლოებით ხუთმა მილიონმა ადამიანმა დატოვა სამშობლო, აღარაფერს ვამბობ დაჭრილებსა და განადგურებულ ინფრასტრუქტურაზე. უკრაინა უმკაცრებდა

- დასავლეთს ბევრის გაკეთება შეუძლია, მაგალითად, თუ დაჩქარებს ჩვენი ქვეყნის ნატოში ინტეგრაციას, მაშინ რუსეთიდან საფრთხეები აცილებული იქნება, თუმცა ჯერჯერობით ასეთი რეალობა არ იკვეთება. ვერც ჩვენი ქვეყანა აკმაყოფილებს ნატოს სტანდარტებს. რაც შეეხება შიდა პოლიტიკას: ხელისუფლებამ და ოპოზიციამ კომპრომის უნდა მიაღწიონ ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან საკითხებზე, ასევე, არ უნდა დაუშვან საზოგადოების განხლები „იმისტებად“ და „ამისტებად“, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, უნდა იმოქმედონ სახელმწიფოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე. ჩვენ წინდამედგომი გვმართებს, რომ არ შევეხოთ იმ წითელ ხაზებს, რომელსაც შეუძლია კიდევ უფრო გააუარესოს ჩვენი რეალობა, თუმცა, ამავე დროს, საკუთარი ინტერესების გათვალისწინებით და დასავლეთის ხელშეწყობით უნდა მივალწიოთ ოკუპირებული ტერიტორიების დეოკუპაციას. მკითხველი იკითხავს - როგორ მოხდება ეს? როგორც კი რუსეთი ვერ შეძლებს საოკუპაციო ძალების შენახვას აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონში, მათი დამოუკიდებლობისგან არაფერი დარჩება.

პოლოდიმირ ზელენსკი და ემანუელ მაკრონა ტელეფონით ისაუბრეს

საფრანგეთის პრეზიდენტმა უკრაინიდან მარცვლეთული დატვირთული პირველი გემის გამგზავრება დადებითად შეაფასა. ამის შესახებ ინფორმაცია მედიაში ელისეის სასახლის განცხადებაზე დაყრდნობით ვრცელდება, რომლის თანახმად, ემანუელ მაკრონმა ზელენსკისთან საუბრისას აღნიშნა, რომ უკრაინული მარცვლეთულის ექსპორტის აღდგენის მიმართულებით ევროპა ძალისხმევას გააგრძელებს.

ამასთან, განცხადებაში აღნიშნულია, რომ მაკრონმა ზელენსკის უკრაინის „სამხედრო, ჰუმანიტარული და ეკონომიკური საჭიროებების შესახებ ჰქოთხა“, რის შემდეგაც „დადასტურა საფრანგეთის ნება, გააგრძელოს უკრაინის შეიარაღებული ძალების მხარდაჭერა, რათა მათ საშუალება ჰქონდეთ, რუსეთის აგრესიას წინააღმდეგობა გაუწიონ“.

უხსოვარი

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანი ენტონი ბლინკენი, სენატის მიერ მიღებული შესაბამისი რეზოლუციისა და გაგლენიანი პოლიტიკოსების მოწოდების მიუხედავად, დარწმუნებული არ არის რუსეთის ტერიტორიის დამფინანსებელ სახელმწიფოდ აღიარების აუცილებლობაში. აშშ-ის დიპლომატიური უწყების ხელმძღვანელმა განაცხადა, რომ სანქციები, რომელიც ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა და სხვა სახელმწიფოებმა რუსეთის წინააღმდეგ დააწესეს, აბსოლუტურად შეესაბამება შედეგებს, რომლებიც დადგებოდა რუსეთის ტერიტორიის დამფინანსებელ სახელმწიფოდ აღიარების შემთხვევაში, შესაბამისად, ბლინკენი მიიჩნევს, რომ პრაქტიკული შედეგები იგეგმა.

***

რუსეთის პრეზიდენტმა ვლადიმერ პუტინმა ხელი მოაწერა ახალ სამხედრო-საზღვაო დოქტრინას, რომელიც ამერიკის შეერთებული შტატები და ნატო რუსეთის ყველაზე დიდ საფრთხეებად სახელდება. 55-გვერდიან დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ რუსეთისთვის მთავარი საფრთხე „მსოფლიო ოკეანეებზე დომინირების აშშ-ის სტრატეგიული პოლიტიკაა“, ისევე როგორც თავის საზღვრებთან ნატოს სამხედრო აღიანსის ახლო მოძრაობა, ასევე, ნათქვამია, რომ რუსეთს შეუძლია სამხედრო ძალა მსოფლიო ოკეანეებში არსებული სიტუაციის შესაბამისად გამოიყენოს, თუ სხვა რბილი ძალები, როგორცაა დიპლომატიური და ეკონომიკური ინსტრუმენტები, ამოწურული იქნება.

***

კოსოვოს მთავრობამ გადადო გადაწყვეტილები იმპლემენტაცია, რომელიც კოსოვოს ჩრდილოეთ ნაწილში მცხოვრებ სერბებს სანომრე ნიშნების შეცვლასა და კოსოვოს სანომრე ნიშნების აღებას ავალდებულებს. ხელისუფლებამ გადაწყვეტილება დააბოლოებას მიაწვდია, რომელიც სამართალდამცველებსა და ადგილობრივ სერბებს შორის იყო. მთავრობა სერბებს 60-დღიან გარდამავალ პერიოდს მისცემს კოსოვოს სანომრე ნიშნების ასაღებად. გუშინ კოსოვო-სერბეთის საზღვარზე არსებული დაძაბულობის ფონზე კოსოვოს ხელისუფლებამ კიდევ ერთი გადაწყვეტილების იმპლემენტაცია გადადო, რომელიც კოსოვოს ვიზიტის მსურველ სერბებს ავალდებულებს, საზღვარზე დამატებითი დოკუმენტი აიღონ. კოსოვოს ხელისუფლებას აღნიშნული გადაწყვეტილების იმპლემენტაციის მცდელობა ერთი წლის წინაც ჰქონდა, რასაც პროტესტი მოჰყვა ადგილობრივი სერბების მხრიდან.

***

თალიბანსა და ირანულ მესაზღვრეებს შორის შეიარაღებული დაპირისპირება მოხდა. მედიის ცნობით, თალიბანმა განაცხადეს, რომ მათი ერთ-ერთი ჯარისკაცი ავღანეთის ნიშნების პროვინციასა და ირანის შირვანდის რეგიონს შორის სასაზღვრო ზონაში მომხდარ დაპირისპირებაში დაიღუპა. ამასთან, თითოეულმა ქვეყანამ მომხდარში ერთმანეთი დაადანაშაულა. „ჩვენ ერთი მოკლული და ერთი დაჭრილი გვყავს“, - განაცხადა ნიშნების პოლიციის სპიკერმა. ირანული მედიის ცნობით, ბრძოლები მას შემდეგ დაიწყო, რაც თალიბანის ძალებმა თავიანთი დროის აღმართვა სცადეს იმ „არა-იონში, რომელიც ავღანეთის ტერიტორია არ არის“.

მომხდარი
და შვილიძე

- 2008 წლის დასაწყისში საქართველოსთვის მაპა-ი რომ მიეღოთ, ამ

ამირან ბერიძე

ტარიელ ახალიძე: ქვეყნის უკეთესი სვალნიდელი დღე მომავალი თაობის ხელშია

ხატია იაშვილი 591 98 24 26

ჩვენს რესპონდენტს აჭარაში მცხოვრები თითქმის ყველა თაობის ადამიანი იცნობს. მარტივი არაა, გაცნობისთანავე უცნობს თავი დაამახსოვრო - ეს ალბათ მხოლოდ რჩეულთა ხედიერაა

ტარიელ ახალიძე - პროფესორი, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, არქეოლოგი და უბრალოდ კარგი მეგობარი, ხელმძღვანელი, მამა, მეუღლეა რუბრიკა „ადამიანი და პროფესიის“ სტუმარი. იგი თავის ცხოვრებასა და მიღწევებზე გვესაუბრება.

- ბატონო ტარიელ, მირველ რიგში, მადლობა, რომ დრო გამონახეთ ჩვენთან სასაუბროდ. ჩვენს ერთგულ მკითხველს თქვენს განვლილ ცხოვრებაზე მოუყვებით.

- დავიბადე მაღალმთიანი აჭარის ერთ-ერთ ულამაზეს - მარეთის ხეობაში, კერძოდ, სოფელ იაკობაურში. 1992 წელს დავამთავრე შუბნის საშუალო სკოლა. იმავე წელს ჩავირიცხე ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ისტორიის ფაკულტეტზე, რომელიც წარჩინებით დავამთავრე 1997 წელს. ამის შემდეგ სწავლა გავაგრძელე ასპირანტურაში არქეოლოგიის სპეციალობით. 2002 წელს დავიცავი სადოქტორო დისერტაცია. 1995 წლიდან ვმონაწილეობ არქეოლოგიურ ექსპედიციებში (გონიო-აფსაროს-

2014-2017 წლებში გახლდით შუახევის მუნიციპალიტეტის გამგებელი, 2018-2019 წლებში - ა(ა)იპ „აჭარის განათლების ფონდის“ დირექტორი. გამოქვეყნებული მაქვს 50-ზე მეტი სტატია და ერთი მონოგრაფია.

- ძალიან საინტერესოა, ნაყოფიერი და მრავალფეროვანი ცხოვრება გქონიათ. ამჟამად, ბსუ-ის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ბიბლიოთეკის დირექტორს, უამრავ სტუდენტთან გაქვთ შეხება. ხომ არ ფიქრობთ, რომ ინტერნეტსივრცეში გაზრდილი თაობა წიგნს საკმაოდ ჩამოშორდა?

- პირველ რიგში, მინდა ვთქვა, რომ ბსუ ჩემი მშობლიური უნივერსიტეტია, რომელთანაც 30-წლიანი ისტორია მაქვს. რაც შეეხება კითხვას, ეს საკითხი საკმაოდ აქტუალურია და შეიძლება ითქვას, რომ თანამედროვე ახალგაზრდობის უდიდესი ნაწილი თავისუფალ დროს კომპიუტერთან ატარებს, თუმცა, იქიდან გამომდინარე, რომ ამჟამად ბსუ-ის ბიბლიოთეკასთან ყოველდღიური ურთიერთობა მაქვს, აღნიშნული პრობლემა ნაკლებად იკვეთება. ბიბლიოთეკაში სტუდენტს შეუძლია ისარგებლოს როგორც წიგნით, ისე წიგნის ციფრული ვერსიით. ამისათვის ცალკე გამოყოფილი ელექტრონული რესურსების განყოფილება შესაბამისი ტექნიკურ აღჭურვილობით, თუმცა ცალსახად ვერ

ლია, ხან დაფნა დაგვიდგამს თავზე, ხან - ეკალი. გილოტიზაზე ავსულვართ, მიწისათვის გვიკოცნია და მისი წმიდათაწმიდა ნაწილები ტურქებზე ავგვოლა“...

- ახალ თაობასთან თქვენი შეხება მხოლოდ ბიბლიოთეკით არ შემოიფარგლება, ასწავლით ხიჭაურის წმინდა აბუსერისძე ტბელის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტში. მოგვიყვით სტუდენტებთან გატარებულ ერთ ჩვეულებრივ დღეზე.

- ჩემს საქმიანობას უნივერსიტეტში და სტუდენტებთან, დავყოფდი ორ პერიოდად - პანდემიამდე და პანდემიის შემდეგ პერიოდში. ვფიქრობ, ყველა ადამიანის ცხოვრებაში გაჩნდა ეს „გამყოფი ხაზი“, რამაც დიდი ცვლილებები გამოიწვია. პანდემიამდე პერიოდზე თუ ვისაუბრებთ, რა თქმა უნდა, ერთი ჩვეულებრივი დღე საუნივერსიტეტო ცხოვრებაში გაცილებით მრავალფეროვანი და აქტიური იყო. სტუდენტებს აუდიტორიაში ვხვდებოდი, პირისპირ ვატარებდი სალექციო კურსს, უკეთ ვცნობოდი თითოეულ მათგანს, ურთიერთობები და აზრის გაცვლა-გაზიარება უფრო ბუნებრივი და ცოცხალი იყო. გარდა ამისა, ტარდებოდა სხვადასხვა საინტერესო ღონისძიება, აქტივობა და არაფორმალურ გარემოშიც გვიწვედა სტუდენტებთან ურთიერთობა. ზოგადად, ხიჭაურის აბუსერისძე ტბელის სასწავლო უნივერსიტეტი ქართულ საგანმანათლებლო სივრცეში ერთ-ერთ მნიშვნელოვან როლს იკავებს. აქ შექმნილია ყველა პირობა (უფასო სწავლა, კვება) იმისათვის, რომ მომზადდეს კვალიფიციური მომავალი თაობა. მიუხედავად იმისა, რომ სასწავლებელი საკმაო მანძილითაა დაშორებული, მას თავისებური ხიბლი აქვს და იქ გატარებული თითოეული სამუშაო დღე სასიამოვნოა. სამწუხაროდ, პანდემიის პერიოდში რადიკალურად შეიცვალა ვითარება, გადავიდით ონლაინრეჟიმზე, სადაც ძირითადად „Zoom“-ის საშუალებით ვხვდებით სტუდენტებს. ამ პროცესსაც აქვს გარკვეული დადებითი მხარეები, თუმცა შედარებით ხელოვნური და ნაკლებად მრავალფეროვანი ფორმატია. იმედია, მალე სრულად დავამარცხებთ პანდემიას და ძველ სამუშაო გარემოს დავუბრუნდებით.

- ახლა რომ იყოთ არჩევანის წინაშე, რა პროფესიას შეისწავლიდით?

- ალბათ, ვიქნებოდი სამედიცინო სფეროს წარმომადგენელი. სხვათა შორის, ისტორიის სპეციალობის არჩევა მამაჩემის სურვილი გახლდათ, ხოლო დედას სურდა, ექიმში გამეფულიყავი.

- თქვენს მშობლიურ მუნიციპალიტეტში, შუახევის, გამგებელი იყავით. რა დარჩა ტარიელ ებრაღვიძლეს თავისი რაიონისთვის გასაკეთებელი ან სათქმელი?

- პირველ რიგში, მადლობა მინდა გადავუხადო სახელისუფლებო გუნდს ნდობისთვის. ვფიქრობ, მშობლიური მუნიციპალიტეტისთვის ჩემს გუნდთან ერთად ბევრი სასიკეთო პროექტი განვახორციელებ (წყალმომარაგება, სკოლამდელი დაწესებულებებისა და სკოლების მშენებლობა, გზების მოწესრიგება, სოციალური პროგრამების განხორციელება, მთების ელექტროფიკაცია, გაზიფიკაციის დაწყება, ახალგაზრდა თაობის დასაქმების ხელშეწყობა და ა.შ.), თუმცა მაღალმთიან რეგიონში პრობლემებს რა დალევს? ძალიან მსიამოვნებს, რომ ჩვენ მიერ დაწყებული, დაგეგმილი პროექტები წარმატებით გრძელდება. ასევე, რა თქმა უნდა, არის მნი-

შენელოვანი სახლები, რაც მისასალმებელია და მჯერა, რომ ყოველივე ეს ხელს შეუწყობს მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური ფონის კიდევ უფრო გაუმჯობესებას.

- ვიცით, რომ არქეოლოგიურ გათხრებზე ხშირად გადისარო, ყველაზე დიდი აღმოჩენა რა შეგხვდებოდა?

- ჩემთვის, როგორც არქეოლოგისთვის, ნებისმიერი არტეფაქტის აღმოჩენა ძალზე მნიშვნელოვანია. მათი საშუალებით ვახდენთ ჩვენი უძველესი ისტორიის რესტავრაციას. ბოლო წლებში მნიშვნელოვანი იყო შუახევის მუნიციპალიტეტის სოფელ დარჩიძეებში არსებული მე-10 საუკუნის ნაეკლესიარის არქეოლოგიური შესწავლა, სადაც აღმოჩნდა ლომისა და ხარის (ქვის) ქანდაკებები, რაც საკმაო იშვიათობას წარმოადგენს...

- თავისუფალ დროს სად ატარებთ?

- პრაქტიკულად, ჩემი პროფესიიდან გამომდინარე, თავისუფალი დრო თითქმის არ მაქვს, თუმცა როგორც კი ვპოულობ, ვცდილობ, დრო მეგობრებს დავუთმო და ჩემს მშობლიურ ჩირუხის მთას ვესტუმრო, სადაც ყოველთვის მეღის დედა.

- ბატონო ტარიელ, ოჯახზე გვესაუბროთ...

- ამ მხრივ საკმაოდ გამიმართლა. მეყავს მეუღლე და ორი შვილი. ერთად ბევრი გაჭირვება გამოგვივლია, მაგრამ ოჯახისა და ახლობლების გვერდში დგომით გადავლახეთ ყველა ბარიერი. რომ არა მათი ხელშეწყობა, არ შექნებოდა ის წარმატებები, რაც დღემდე გამაჩნია. ღირსეული ოჯახი ყველაზე დიდი სიწმინდე და ჩვენი ქვეყნის მთავარი საყრდენია.

- რა არის თქვენთვის ბათუმი?

- ბათუმზე ბევრი შემოძლია, ვისაუბრო, რადგან ჩემთვის მნიშვნელოვანი ნავსაყუდელია, ჩემი ქვეყნის კარიბჭეა, ის ქალაქზე მეტია. მიყვარს მისი ისტორია, ქუჩები, შენობები და მისი ტოლერანტული ხასიათი, რომელიც თითოეულ ადამიანს ეწყობა. მოკლედ, პოეზიის მეფის - გალაკტიონის სიტყვებით რომ ვთქვა: „მიყვარს ბათუმი, მისი ბუნება, მისი ოქროსეული ლაუვარდის ბლონი, მისი ზღვის მძლავრი აგუგუნება, მისი ზენიტისა და პირიზონტი“.

- ადამიანის ყველაზე დიდ ღირსებად რა მიგაჩნიათ?

- უფლის სიყვარული და სიყვითის კეთების უნარი.

- როგორია ტარიელ ებრაღვიძლის გეგმები?

- ჩემი უფრო მეტად მონაწილეობით და მოტივაციით გავაგრძელებ სასწავლო-საგანმანათლებლო და სამეცნიერო საქმიანობას. ქვეყნის უკეთესი ზვალნიდელი დღე მომავალი თაობის ხელშია, მათი მომზადება-აღზრდა კი ჩვენი ვალი.

ის, ქობულეთ-ფიჭვნარის, ზენდიდის და ასე შემდეგ). გახლდით სოფელ დიდაჭარაში, ჯაბნიძეებში, ფურტიოსა და დარჩიძეებში არქეოლოგიური ექსპედიციის ხელმძღვანელი. მონაწილეობა მაქვს მიღებული ქართულ-ბრიტანული და ქართულ-გერმანული საერთაშორისო არქეოლოგიური ექსპედიციების მუშაობაში. 1995-2010 წლებში ვიყავი გონიო-აფსაროსის არქეოლოგიურ-არქიტექტურულ მუზეუმ-ნაკრძალისა და ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის მეცნიერი თანამშრომელი, 2003 წლიდან ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლექტორ-მასწავლებელი, 2011-2013 წლებში - სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის დეკანის მოადგილე, 2009 წლიდან დღემდე - ხიჭაურის წმ. აბუსერისძე ტბელის სახელობის სასწავლო უნივერსიტეტის პროფესორი. 2013 წლის აგვისტოში დავინიშნე შუახევის მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებლად.

გიტყვოდი, რომ კომპიუტერთა და წიგნის ციფრული ვერსიით უფრო სარგებლობენ. საკმაოდ დიდი მოთხოვნაა წიგნად ფონდზე, ბევრს სახლში მაქვს საჭირო ლიტერატურა, ასევე, არიან სტუდენტები, რომლებიც მთელი დღის განმავლობაში იქვე, სამკითხველო დარბაზში მუშაობენ სხვადასხვა ლიტერატურაზე და ეს ფაქტი ნამდვილად სასიხარულოა. პანდემიის პერიოდშიც კი, როცა შეზღუდვების გამო სტუდენტებს არ შეეძლოთ ბიბლიოთეკაში მოსვლა, გვთხოვდნენ წიგნებს და ვცდილობდით მიწოდებას. გიტყვოდი, რომ აუცილებელია ტექნიკის გამოყენება, თუკი ეს ჩვენს განვითარებას ემსახურება, თუმცა ყველაფერი უნდა იყოს ზომიერი. ვფიქრობ, განათლების მისაღებად წიგნი შეუცვლელი იარაღია, რომელსაც თავისი ხიბლი და უნიკალურობა გააჩნია, მას დრო ვერ დაამარცხებს. გურამ დოჩანაშვილის პერსონაჟს თუ დავუვსებთ, რა აღარ გამოგვიცდია წიგნის მემკვიდრეობა: „მეფედ ვუკურთხებთ ვართ, სიკეთისათვის ხის ხმლით გვიბრძო-

ნიკოლოზ ნულუკიძე: მუსიკა მისხმარება, რომ ჩავიძირო. ამოტივტივებაშიც ისევ მუსიკა მისხმარება

ნანა აბულაძე 591 98 59 17

არსებობენ ადამიანები, რომლებსაც ამბების მოყოლის ისეთი განსაკუთრებული უნარი აქვთ, რომ წარმოადგენ, იმ ადამიანებთან ერთად მოგზაურობ, განიცდი, გიყვარს, ვისზეც ამ ისტორიებს გიყვებიან და რომელსაც დაუსრულებლად შეგვიძლია მივინახოთ უსმინო. სწორედ ასეთია ნიკოლოზ ნულუკიძე და ტელეწამყვანი ნიკოლოზ ნულუკიძე - ადამიანი, რომელმაც ტელეეკრანზე გამოჩენისთანავე მოიპოვა საზოგადოების პატივისცემა და სიყვარული

ნიკოლოზ ნულუკიძე რამდენიმე დღის წინ ბათუმს სტუმრობდა. მას არჩვეულებრივი საღამო მიჰყავდა, სადაც მუსიკოსმა ნეკა სეზისკერაძემ და დავით ნოზაძემ, პი-

ანისტ ნინო გულიაშვილის აკომპანიატორობით, საზოგადოებას ქართული კინოფილმებიდან და სპექტაკლებიდან ყველასათვის ნაცნობი და საყვარელი სიმღერები წარუდგინეს, ნიკოლოზ ნულუკიძემ კი სცენიდან მოყოლილი არაერთი საინტერესო ამბით კიდევ ერთხელ გვამოგზაურა იმ საოცარი ადამიანების კვლადკვალ, ვინც საქართველოში ხელოვნების სხვადასხვა მიმართულების განვითარებას შეუწყობ ხელი, ვისი ძალისხმევითაც განვითარდა კინო, თეატრი, ვინაც ევროპას გააცნო საქართველო, ვინც თავისი ღირსეული სიტყვა თქვა საქართველოს ისტორიაში.

- მართალია, სიმღერები რჩება, მაგრამ ხშირად კომპოზიტორები, პოეტები, ფილმების, სპექტაკლ-

ბის ავტორები არ იციან ახალგაზრდებმა, ამიტომ ჩვენი სურვილი იყო, რაც შეიძლება მეტი მოგვეყვოდა იმ სპექტაკლებზე, ფილმებზე, რომლებისთვისაც წერდნენ კომპოზიტორები ნაწარმოებებს და იქნებოდა ასეთი საინტერესო შემოქმედება. ჩვენი მიზანია, კიდევ ერთხელ გავახსენოთ მაყურებელს, ჩვენს ძვირფას ბათუმელ საზოგადოებას, ტურისტებს, რომ ასეთი შეუფასებელი მემკვიდრეობა გვერგო, რომელსაც მოგვრთხილება და პოპულარიზაცია სჭირდება. აუცილებლად, ბევრი უნდა ვისაუბროთ თეატრზე, კინოზე, ხელოვნებაზე, რომ უფრო მეტად მიმზიდველი და საინტერესო გახდეს ის ახალგაზრდებისათვის, - გვითხრა ნიკოლოზ ნულუკიძემ.

- სცენიდან საოცარი სიყვარული გამოხატეთ ჩვენი ქალაქისადმი. როგორია თქვენი წილი ბათუმში, როგორია ფერი და სურსნელი აქვს?

- ჩემთვის ბათუმის კადრი ტელემანის ქუჩის კადრია, ხედი მეორე სკოლაზე, იმიტომ, რომ იმ ეზოში გავატარე მთელი ბავშვობა. ყოველწელს სამი თვის ჩამოვლილი სახლში, სადაც ჩვენი ძალიან ახლობლები ცხოვრობდნენ და ცხოვრობენ ახლაც. ჩემთვის ზღვა სარფის ზღვაა, ჩვენი რომ სარგებნი დავდიოდით ზღვაზე, იქ არავინ იყო მაშინ. ჩემთვის ბათუმის სურსნელი „რვაფეხაში“ თუნუქის ნახევრადმოღობიან მარცხენა მხარეს მდებარე ჯამში მიმართული ნაყინის გემო და არამოტივტივებაა. ბათუმის

ბათუმი 22 ნომინაციაში გამარჯვებული ლიდერი ქალები დაასახელა

ოთარ ცინაიძე 599 85 21 14

ყოფილი სახელმწიფო მოხელის, ურუნა-ლისტის, ფილოლოგიური მეცნიერებათა დოქტორის, რამდენიმე წიგნისა და არაერთი პუბლიცისტური წერილის ავტორის ლალი მორიშვილის ინიციატივით, ასევე, ნათია შათი-რიშვილის და სხვათა თანადგომით, 2015 წელს «ლიდერი ქალთა საზოგადოება» დაფუძნდა. ამ წლის განმავლობაში ორგანიზაციამ ასეულობით ქალი შემოიკრიბა, რომლებიც წარმატებით საქმიანობენ ბიზნესის, განათლების, კულტურის, ზელოვნების სფეროში, მეცნიერებასა და ურუნალისტიკაში, საკუთარი წვლილი აქვთ პოლიტიკურ სარბიელზე

ამ დღეებში, სასტუმრო «შერატონში» ლიდერი ქალთა საზოგადოებამ 22 ნომინაციაში 22 წარმატებული ქალი გამოავლინა. მათ ნომინაციის დიპლომი და სამხსოვრო საჩუქრები გადაეცათ. ცერემონია გახსნა და «ლიდერი ქალთა საზოგადოების» როლსა და საქმიანობაზე ისაუბრა ქალბატონმა ლალი მორიშვილმა. მანვე დამსწრე საზოგადოებას ნომინაციაში - «განათლების სფეროს ქომაგი - 2022» წარუდგინა ქუთაისელი ქალბატონი, სკოლა «მერმისისა» და საკულტურო აუზის «ციცინი ლავუნა» მმართველი ლალი აბაშიძე; ნომინაციაში - «საზოგადოებრივ საქმიანობაში შეტანილი წვლილისთვის - 2022» წარმატებულ, ძლიერ, აქტიურ ქალბატონად აღიარეს კახეთის წარმომადგენელი თამარ ლაზარიაშვილი; «ლიდერი საფინანსო სფეროში - 2022» გახდა ბათუმელი, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია «ბერმელის» დამფუძნებელი და დირექტორი - ეთერ ბერიძე; ნომინაციაში

ფარტენაძემ რამდენჯერმე დაასახელა. აი, ისინი: «მოიხევი ყაბლახი», «საპონერია», «სქაილიანი ივენთი», «ყვავილების სალონი მე», «ნუკი კოსმეტიკა», «რატომაც არა - რუსსაგან», «ყვავილების მაღაზია ნენე», «მზიკოს ყვავილები ქობულეთში», «სანთელი», «ბილისი აკადემია», «კომპიუტერული ტექნოლოგიების აკადემია», კაფე «ალუბალი», «მარია-არტ»-ი, «ესთეტიკური მედიცინა და სილამაზე».

ნომინატებს - თამარ ქურდევანიძეს, ნინო აბაშიძესა და ეთერ ბერიძეს ღონისძიების შეფასება ვიზუალურად.

თამარ ქურდევანიძე: - ვარ ქართული ხალხური ცეკვის სკოლა «იმედის» მენეჯერი. ვარ ბრწყინვალეების ორდენის მფლობელი. ქალაქ გორში ვსაქმიანობ. ნომინაციაში - «ქართული ფოლკლორის განვითარებაში შეტანილი წვლილისთვის - 2022» წარმატება ჩემთვის დიდი პატივია. ჩვენი ვალია, მეტი გავავითოთ ეროვნული ფოლკლორის განვითარებისთვის.

ნინო აბაშიძე: - ეს ერთი და სხვა მრავალი. საუკეთესო საღამო გვაჩუქეს ქალებს «ლიდერი ქალთა საზოგადოების» ხელმძღვანელებმა.

ეთერ ბერიძე: - იყო ლიდერი, თანაც ქალი, დიდი პატივია. «ბერმელი» 20 წელზე მეტია წარმატებით მუშაობს. ნომინაციაში «ლიდერი საფინანსო სფეროში - 2022» წარმატება მეტს გვაკადრებულვს და იმედსაც გვაძლავს. ღონისძიების დასასრულს ინტერვიუ ვიზუალური მორიშვილის.

- ლიდერი ქალი ნინო აბაშიძეს, მობილიზებული იყო 24-იდან 18 საათი. ზუსტად უნდა იცოდეს,

ტიკაში ვარ. თუ საჭიროება მოითხოვს პოლიტიკაში დაბრუნებას, ცხადია, მხარდამჭერი ქალბატონების წარგზავნილი ვიქნები, შეიძლება მრავალს ამბიციაც ჰქონდეს. ამ ეტაპზე, პრიორიტეტულად მიმაჩნია პატარა ბიზნესი, რომელიც უნდა განვითარდეს. ესაა ხუთნომრიანი სასტუმრო კახეთში, თუმცა დიდი ძალისხმევა სჭირდება. ბანკი, რომელიც პარტნიორად შემოვიდა, სესხის გადახდას ითხოვს. მე არც იმისკენ მივიღებ, რომ ვიღაცამ რაღაცა გადამიხადოს. აქედანვე გავთვალე, საპენსიო ასაკში რა მექნება. მსურს პატარა ოაზისი შევიქმნა. იმ ტიპის ჩინოვნიკი ვარ, რომელსაც სახელმწიფო სამსახურისგან ერთი თვითაც არ დამარჩენია. ვფიქრობ, სამომავლოდ რა ფონდები შეიქმნას. ჩვენ არ მივეუბნებოდით იმ ადამიანების კატეგორიას, რომლებსაც ერთმანეთის სიყვარული არ ამოძრავებთ. სადაც სიყვარული და სიკეთეა, იქ საქმეც მალევე გამოიძინა.

- ლალი მორიშვილი - ქართული სახელი, არაქართული გვარი. საუკუნოვან გაზეთ «ჭარბის» მკითხველისთვის ინტერესობს თქვენი არ იქნება თქვენი წინაპრების ისტორია...

- დედა ქართველი იყო, სოჭში დაბადებული. დედა და ვაი ყარაყარაშვილი ალალი ბიძაშვილები არიან. სწორად მეუბნება: მხედრული შემართებით ვიას ვესვავსებო. მამა ნახევარდრუსია. დედა ჰყავდა ვაჩნაძე. იგი კახელი თავადის ქალი იყო. ცოლად ვაჰყავ უნივერსიტეტის რექტორს, რუს პროფესორს, რომელიც საქართველოში ცხოვრობდა. ბებია რუსეთში არ უცხოვრია - ქმარი აქვე გადმოვიბრია. რეალურად ასე მოვიღვარე. ჩემს გენეში 25 პროცენტი რუსულია. ჩემს გენეტიკას პატივს ვცემ. ესაა საქართველოზე ძალიან შეყვარებული ექიმების დინასტია. მამა იყო თბილისის რესპუბლიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი, ბიძა მოსკოვში - ონკოლოგიური ცენტრის მთავარი ექიმი. ყველა ქართველი მისი თანადგომა კარგად ახსოვს. ოპერაციებს ყოველგვარი გასამრჯელის გარეშე აკეთებდა. გარდაცვალების შემდეგ მისი სახელობის ფონდი დაარსდა.

- 25 პროცენტი არაქართული გენის მიუხედავად, თქვენი სადოქტორო დისერტაცია სულ სხვას ამბობს...

- «მატერიალი ნაწარმოების აგებულება» იყო ჩემი სადოქტორო დისერტაციის თემა. წიგნის წერა რომ დავიწყე, სტოლი, რედაქტორებმა არავისთვის მითხვია. ლიტერატორს, ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორს კარგად გამოიძინა ქართულ სიტყვასთან, კალამთან ჰიდოლი. ნინო, რომელიც ამ მიმართებით მიკავია, ძალზე მნიშვნელოვანია, თუმცა იყო დრო, რომ საკუთარი თავი ურუნალისტიკაში ვიპოვე, შემდეგ - პოლიტიკაში. ბატონმა ელუარდ შევარდნაძემ ჩემში პოლიტოლოგიც აღმოაჩინა. ვფიქრობ, რომ კალამს ხელი როცა მოვიკიდე, არაფერი გამჭირვებია. ახლა მას პროფესიად მივიჩნევ.

- პიროვნება, რომელმაც თქვენს ცხოვრებაში დიდი კვალი დატოვა...

- ვფიქრობ, რომ საკუთარი თავი თავად ვიპოვე. ძალიან მინდა, მოვებნო ადამიანი, რომელმაც ჩემს ცხოვრებაში დიდი როლი ითამაშა, მაგრამ ვერ ვნახე. არ მინდოდა ვყოფილიყავი დედა, რომელიც საოცრად ნიჭიერია, მაგრამ

პრიორიტეტი ოჯახს მიანიჭა და საკუთარი შესაძლებლობა არ გამოიყენა. არც ისეთი ბებიაა როლის თამაში მსურს, რომელიც საკუთარ ნიჭს ზედმეტად იყენებს. საბოლოოდ ვისურვებდი: კარგი დედა ვყოფილიყავი და პროფესიისთვისაც არ მეღალატა. ვფიქრობ, რომ ლალი მორიშვილია მე გამოვძვირე.

- გუყვარდათ თუ უყვარდით?

- უყვარდი (იცინის). ამბობენ, ორი შეყვარებულიდან ერთი იძლევა საშუალებას, რომ მეორეს უყვარდეს. ვაძლევდი შესაძლებლობას. კარგად ვიცი, რაა სიყვარული. კარგადაც ვადა-მიარა ამ გრძნობამ.

- როგორ დარჩება თქვენს ცხოვრებაში გიორგი კანდელაკი?

- როგორც დევამიერი, ჩემი დიდი სიყვარული. ამდენი წლის განმავლობაში შემდეგაც საუკეთესო მეგობრებად ვრჩებით - მუდამ კეთილისა და კარგის მსურველები ერთმანეთისთვის. თუ რაიმე გამიჭირდა, ვიცი, პირველი სატელეფონო ზარი გიორგისთან იქნება. მასაც ჩემი სახით დიდი გულშემატკივარი ჰყავს. შეგვქვით გრძნობების ლამაზად შეფუთვა, რათა ურთიერთობები არ დაგვეზიანებინა.

- რამ გიკარნახათ დღევანდელი ღონისძიების ბათუმი გამართვა?

- ვისაც ბათუმი არ უყვარს, ნორმალურად არ მიმაჩნია. დედაჩემი რაჭიდანაა და სულ დავდიოდი ზღაზე სოჭი-ბათუმის რეისით. პატივია ბათუმში ჩამოსვლა, ღონისძიების გამართვა, ბათუმელებზე მოფერება, შავი ზღვის ხილვა. აქ საოცრად ნიჭიერი ადამიანები არიან, რაც დღევანდელ ღონისძიებაზეც კარგად გამოჩნდა. კახეთიდან, თბილისიდან მოწვეულ შემსრულებლებს ადგილობრივები ტოლს არ უდებდნენ. მიხარია, რომ კახურ «მრავალქაშიერს» აქაური «მაყრული» ერწყმის. ჩვენი საზოგადოების მთავარი ამოცანაა კუთხეების დაახლოება, კარჩაკეტილობის გარღვევა, რაც გამოვიდა. ეს სიმბიოზი დღეს საოცარი და ლამაზი იყო.

- «შუამთობა» ანლოვდება. მთაში გასვლას თუ აპირებთ?

- ყოველი წლის 28 აგვისტოს მთაში გავდივარ. ესაა კასპის რაიონში არსებული მონასტერი. წლებია, ეს ტრადიცია გვაქვს. თუ დრო და მოპატიუება იქნება, «შუამთობის» დღესასწაულზე აჭარის მთიანეთსაც მოვიხანხლებ.

«ლიდერი სილამაზისა და ესთეტიკის სფეროში - 2022» წარმატებულად აღიარეს კოსმეტოლოგი, მედიცინის მუშაკი და პედაგოგი ეთერ კოზოლაშვილი; «ბიზნესმენი, მეწარმე და ლიდერი ქალი - 2022» ყოფილი სტომატოლოგი, ბიზნესმენი, საზოგადოებრივ სფეროში ჩართული ქალბატონი ნესტან აბაშიძე გახდა. ლეილა ველიაძემ ბაგა-ბაღ «ტა-ა-ტის» დამფუძნებელმა და დირექტორმა გაიმარჯვა ნომინაციაში «წლის საუკეთესო სკოლა-მწიფი დაწესებულება».

რა გინდა და რას აკეთებ. უნდა გათვალთ ყველაფერი, რომ წარმატებას მიაღწიო. თანაც, უნდა იმოქმედო მთავარი პრინციპით - არავის არაფერი დაუშავო. ამ პრინციპით ვხელმძღვანელობ. ზოგჯერ კიდევ წამიგია, მაგრამ შეიძლება წააგო ბრძოლა, საბოლოო ჯამში კი წარმატებულ ომში მოგებული დარჩე.

- რა იყო «ლიდერი ქალთა საზოგადოების» დაარსების იდეა?

- 2015 წელს საჯარო სამსახურიდან წამოვედი. იმ დროს ვიყავი სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის მთავარი მრჩეველი. ჩავთვალე, რომ უნდა მოქმედებდეს ისეთი ორგანიზაცია, რომელიც ქალებს დაეხმარება. რაც ვნახე ციხეებში, განსაკუთრებით ქალთა მდგომარეობა, მივხვდი, ციხის გარეთ ქალებს მრავალი ბარიერი ექმნებათ, უჭირავთ წინსვლა, ეს ზოგჯერ ოჯახიდან მოდის, არც ქვეყანა მათ გემოვნებაზე მოწყობილი. ჩვენმა გუნდმა ნათია შათირიშვილის, მარინა სალუქვაძის, დეი გოჩელაშვილების, მაია ბარათაშვილის შემადგენლობით დავთქვით, რომ დავიწყებდით ერთ საზოგადოებაში ქალების განვითარებას. დღეს უკვე საზოგადოება 10 ათას ქალს აერთიანებს. როცა ქალთა ასეთი ლაშქარი ზურგს ვიმაგრებ, ყველაფერს ტაიფუნის ძალა აქვს. ყველამ, ვინც ჩვენს გვერდით დგას, იცის, რომ მათ სამსახურებრივ, ოჯახურ პრობლემებს რეაგირების გარეშე არ დავტოვებთ. ისინი ერთ დამახებზე კონსოლიდირდებიან. პირველი, რას ვუბრუნებდით, გამოვირცხათ შუაღლი, ჭორაობა. ჩვენ ერთმანეთს ვავსებთ, გვერდით ვუდგებით, რაც დიდი ძალაა. ეს არ არის ხელოვნურად შექმნილი ძალა. ესაა რეალური ერთობა. ყველა ღონისძიება, რომელიც აქამდე ჩავატარებდით და ეს საღამოც აჩვენებს, რომ ჩვენი გაერთიანება კეთილ საქმეებს, მომავალ წარმატებებსა ორიენტირებული. გეტყვით, რომ არც სპონსორი გვაყავს ისეთი, რომელიც ყველა საქმეს მატერიალურად დააფინანსებდეს ან სახე-მკითხველსაც რაიმე შემწეობას ველოდებით. ჩვენ ყველას გვაქვს პატარ-პატარა საქმეები, რომლებიც საერთო საქმის რეალური საწინდარი ხდება.

- ხომ არ ფიქრობთ, რომ საზოგადოება პოლიტიკურ მოძრაობად გარდაიქმნას?

- ახლავარდული ასაკიდან ისედაც პოლი-

საქართველოს ეროვნული ბანკი გვაფრთხილებს

ნაიბა შუბაბაძე 27 48 93

როგორც ბანკის მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაშია აღნიშნული, ბოლო პერიოდში ინტერნეტსივრცეში გახშირდა მომხმარებლებისთვის, ერთი შეხედვით, ხელსაყრელი ფინანსური შეთავაზებები, რომლებიც რეალურად ე. წ. ფიშინგის ნიშნებს შეიცავს.

გვრცელდება ისეთი სახის სარეკლამო შეთავაზებები, რომელთა ინტერნეტბმული მიმსაგვსებელია რეალური ვებგვერდების მისამართებთან. მომხმარებელი მომხმარებელი შეთავაზების მიღების მიზნით სტუმრობს აღნიშნულ გვერდს და ავსებს მოთხოვნილ ინფორმაციას. სინამდვილეში კი ვებგვერდის მფლობელს უზიარებს პერსონალურ, საბანკო ან/და სხვა საყურადღებო ინფორმაციას. მათ შორის, ფიქსირდება ისეთი შემთხვევებიც, როდესაც მომხმარებლებს სთავაზობენ მობილური ტელეფონის ანგარიშის იაფად შევსებას, მაგალითად სხვადასხვა პაკეტის შემთხვევაში და ა. შ.

ეროვნული ბანკი კიდევ ერთხელ მოუწოდებს მომხმარებლებს, გამოიჩინონ განსაკუთრებული ყურადღება მათი პირადი და საბანკო მონაცემების მსგავს ვებგვერდებზე მითითებისა, პირველ ყოვლისა გადაამოწმონ და კარგად დააკვირდნენ ვებგვერდის მისამართს, სადაც შეჭყვთ ინფორმაცია, მოიძიონ აღნიშნული კომპანიის სახელმოხსა და საქმიანობის შესახებ მონაცემები, ხოლო თუ კომპანია ერთი შეხედვით სანდო და ნაცნობია, გადაამოწმონ მათთან შემთავაზების ნამდვილობა. დამატებითი შეკითხვების არსებობის შემთხვევაში, გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ საქართველოს ეროვნული ბანკის ცხელ ხაზზე - 2 406 406* - ნათქვამია გავრცელებულ ინფორმაციაში.

სკოლიოზი - დაუსრულდა პრობლემა მოზარდებისთვის

მთავარი კილაპი 593 73 45 74

სკოლიოზი (ბერძ. - გამრუდება, მოხრა) ხერხემლის პათოლოგიური გამრუდებაა, რომელიც ადამიანს ცხოვრების ნებისმიერ ეტაპზე შეიძლება განუვითარდეს, თუმცა უმეტესად ბავშვებსა და მოზარდებში გვხვდება.

სკოლიოზის დროს ხერხემალი სწორი ხაზის ნაცვლად ლათინურ ასო C-ს ან S-ს ემსგავსება. იგი უპირატესად 10-12 წლის ასაკში უვითარდება ბავშვებს, ე.წ. ზრდის ნახტომის დროს, უშუალოდ სქესობრივი მომწიფების პერიოდის დადგომამდე. ეს მდგომარეობა მოზარდთა დაახლოებით 3-13%-ს აღენიშნება.

სკოლიოზის უშუალო მიზეზი ხშირად უცნობია (იდიოპათიური სკოლიოზი). იშვიათად სკოლიოზი დაბადებისთანავე გამოვლინდება (თანდაყოლილი). არსებობს ასევე, ნერვულ-ნოვანი სკოლიოზი, რომელიც გამოწვეულია ნერვული სისტემის პათოლოგიით, რომელიც კუნთებსაც აზიანებს (ცერებრული დამბლა, კუნთოვანი დისტროფია, სპინა ბიფიდა, პოლიომიელიტი). არსებობს დეგენერაციული სკოლიოზიც, რომელიც ზრდასრულებაში გვხვდება და ჩონჩხის სისტემის დაზიანებით არის გამოწვეული. სკოლიოზის განვითარება მოსალოდნელია ოსტეოპოროზის დროსაც, ძვლოვანი ქსოვილის დეგენერაციის ფონზე.

სინდრომული სკოლიოზი ვითარდება როგორც სხვა დაავადების (მარფანის სინდრომი, 21-ე ქრომოსომის ტრისომია) შემადგენელი ნაწილი.

სკოლიოზი უმეტესად გოგონებს აღენიშნებათ, 3 წლამდე განვითარებულ სკოლიოზს ინფანტილურს უწოდებენ, 4-დან 10 წლამდე - იუვენილურს, ხოლო 11-დან 18 წლამდე - მოზარდობის სკოლიოზს.

სკოლიოზი ხშირად უსიმპტომოდ მიმდინარეობს. სიმპტომებით გამოვლენილი ფორმისთვის დამახასიათებელია ზურგის ან წელის ტკივილი, რომელიც ქვედა კიდურებზეც ვრცელდება, ხანგრძლივი დროის ან ჩლომის შემდეგ ხერხემლის არეში სისუსტის ან დაღლილობის შეგრძნება, თქობებისა და მხრების უთანაბრობა, მხრების ტკივილი, ხერხემლის უპირა-

ტესი გამრუდება ცალ მხარეს. სიმპტომები გამოწვეულია იმით, რომ თავი ცენტრიდან გადახრილია, ნეკნთა რკალი ასიმეტრიულია და შესაძლოა, ნეკნები სხვადასხვა სიმაღლეზე იყოს, ერთი თქო მეორესთან შედარებით წამოწეულია, არათანაბარია ქვედა კიდურების სიგრძეც, ბეჭის ძვლების დგომაც ასიმეტრიულია...

ჩვილებთან დაავადება ვლინდება გულმკერდის ცალ მხარეს ამბიურ-ცულობით, წოლისას მუდმივად ცალ მხარეს მოხრით, ზოგჯერ რთულდება ქოშინით და გულმკერდის არეში ტკივილით.

მოგვიანებით, არასათანადო მკურნალობის ფონზე, ვლინდება:

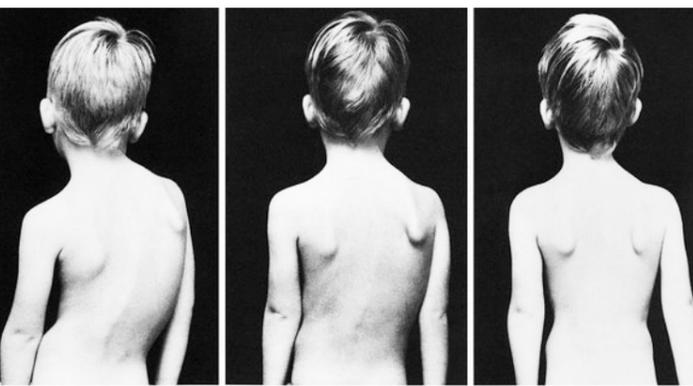
გულისა და ფილტვების დაზიანება - მძიმე ფორმის სკოლიოზის დროს ნეკნთა რკალი შესაძლოა აწვებოდეს გულსა და ფილტვებს და ხელს უშლიდეს მათ ნორმალურ შეკუმშვას; ზურგის ქრონიკული ტკივილი; გარეგნობის შესაძენი ცვლილებები - ხშირად დაბალი თვითშეფასების მიზეზად იქცევა და შესაძლოა, დეპრესიაც კი გამოიწვიოს ადამიანში.

დიაგნოსტიკა სირთულეს არ წარმოადგენს. ექიმი ვიზუალური და თვალყურებით (პაციენტი ჯერ გამართულია, შემდეგ წელში მოხრილი) ავლენს ხერხემლისა და ნეკნთა რკალის ასიმეტრიას, ბეჭების, მხრების არათანაბარ დგომას, მენჯის დახრილობას.

დიაგნოსტიკისთვის გამოიყენება: სკოლიომეტრია ან ინკლინომეტრია - ამ გზით ფასდება ხერხემლის გამრუდების ხარისხი; რენტგენოგრაფია, კომპიუტერული ან მაგნიტო-რეზონანსული ტომოგრაფია. მათი მეშვეობით ფასდება გამრუდების ფორმა, მიმართულება, მდებარეობა და კუთხე.

სკოლიოზის დიაგნოზი ისმება, როცა ხერხემლის გამრუდების კუთხე 10 გრადუსზე მეტია. მძიმე ფორმის გამრუდება 60 გრადუსს აღემატება და შინაგანი ორგანოების ნორმალურ მუშაობას უშლის ხელს.

S-ის ფორმის გამრუდებებს ორმაგს უწოდებენ და მდგომარეობის გაუარესების უფრო მაღალი რისკი ახასიათებს, ვიდრე C-ს ფორმის გამრუდებებს. ხერხემლის ცენტრალურ ნაწილში არსებულ გამრუდებებს გა-

რთულებს უფრო მაღალი რისკი ახლავს, ვიდრე ზემო ან ქვემო ნაწილში არსებულს. როცა ზრდა-განვითარების პროცესი დასრულებულია, მდგომარეობის გაუარესების ალბათობაც ნაკლებია.

თუ ხერხემლის გამრუდება მძიმე ან სწრაფად მძიმდება, ქირურგიული ჩარევა საჭირო. ოპერაციის ყველაზე გავრცელებული ტიპია ხერხემლის ორთოდეზი. ოპერაციის დროს ხერხემლის ძალებს ისე ასწორებენ ერთმანეთთან, რომ დამოუკიდებლად ვერ გადაადგილდეს. ამისთვის ძალებს შორის ათავსებენ ძვლის ან მსგავსი ქსოვილის ფრაგმენტებს, აფიქსირებენ 1 ან 2 მეტალის ლერძით, რომლებიც ხერხემლის ამ ნაწილს ფიქსირებულ პოზიციაში აკავებს, სანამ ძვალი და ახალი ძვლის ქსოვილები ერთმანეთს არ შეერწყმება.

ბავშვები სკოლაში ოპერაციიდან 4-6 კვირაში ბრუნდებიან, 1 წლის შემდეგ კი სპორტული აქტივობებიც დასაშვებია. ოპერაციის შემდეგ ინჟინერება კორსეტი, რომელმაც ხერხემალი ერთ პოზიციაში უნდა დააფიქსიროს, რომლის ტარებაც 6 თვე აუცილებელია.

ოპერაციის შემდეგ ექიმთან ვიზიტი უწილია 2-ჯერ ხორციელდება მეტალის ლერძის სიგრძის კორექციისთვის, მისი მოცილება კი ზრდის პროცესის დასრულების შემდეგ ხდება ქირურგიული გზით. ამ ოპერაციას გარკვეული რისკიც ახლავს - ლერძის ცდმა სწორი პოზიციიდან (შესაძლოა, დამატებითი ოპერაციის საჭიროება წარმოშვას), ფსევდოართრიტი, ინფექცია, ნერვების დაზიანება

რომელსაც ექიმი-რეაბილიტოლოგი ადგენს. ასევე, სასარგებლოა ცურვა. პროგნოზი სკოლიოზის ტიპზე, მიზეზსა და გამრუდების სირთულეზე დამოკიდებულია. სკოლიოზის ზომიერი ფორმა (10-25 გრადუსი გამრუდება) კარგად ექვემდებარება კორსეტი მკურნალობას, ვარჯიშს, ცურვას ბრასის სტილში, არც სამომავლო გართულებები ახასიათებს, თუმცა ამასთან ერთად მოსალოდნელია ზურგის ტკივილი.

სკოლიოზის ნერვულნოვანი და თანდაყოლილი ფორმების პროგნოზი სხვადასხვანაირია. თუ გამრუდების მიზეზი მავ. ცერებრული დამბლა ან კუნთოვანი დისტროფიაა, მკურნალობის მიზანიც განსხვავებულია. ხშირად ქირურგიული ჩარევა იმისთვის ტარდება, რომ ბავშვმა ეტლში ვერტიკალური ჯდომა შეძლოს. თანდაყოლილი სკოლიოზი ხშირად არაერთ ქირურგიულ ჩარევას საჭიროებს.

სკოლიოზის პრევენციას წარმოადგენს სკოლებში რუტინული სკრინინგის წარმოება, დროული გამოვლენა, სწორად შერჩეული კორსეტი, სწორი ვარჯიშები, ცურვა და ცხოვრების ჯანსაღი წესი.

სამუშაო შეხვედრები - ბათუმში

„საქპატენტის“ მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, ბათუმში „სამართლო პრაქტიკის მიმოხილვა ინტელექტუალური საკუთრების საქმეებთან დაკავშირებით“ სამუშაო შეხვედრები ჩატარდა, რომელიც აშშ-ის ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის მიმართულებით გამოცდილების გაზიარებას ემსახურებოდა. შეხვედრის ორგანიზატორია ამერიკის შეერთებული შტატების სავაჭრო დეპარტამენტის კომერციული სამართლის განვითარების პროგრამა (CLDP) საქპატენტსა და იუსტიციის უმაღლეს სკოლასთან თანამშრომლობით.

„ორი დღის განმავლობაში სამუშაო შეხვედრაში მონაწილე მოსამართლეები გაეცნენ აშშ-ის სასამართლო პრაქტიკას - ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტებთან დაკავშირებულ დავებს, იმსჯელეს „საქპატენტის“ სააპელაციო პალატისა და საქართველოს სასამართლოების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებზე. აშშ-ის მოსამართლეებმა, რომელთაც გააჩნიათ ინტელექტუალური საკუთრების მიმართულებით დავების განხილვის მრავალწლიანი გამოცდილება, სამუშაო შეხვედრაზე წარმოადგინეს კონკრეტული მაგალითები, რომელთაც შეეძლოთ უშუალო შეხებულობა, რაც ხელს შეუწყობს ქართულ მოსამართლეებს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად განახორციელონ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დაცვისთვის განკუთვნილი კანონმდებლობის იმპლემენტაცია საქართველოში“, - აღნიშნულია ინფორმაციაში.

ამირან ბუჩიქაძე

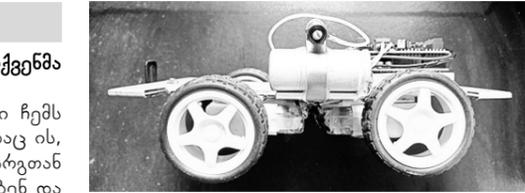
„ბლუთუზ-მანქანა“ - ქალღმერთის გამოგონების პირველი ნარმატი

მე-4 გვერდიდან

- მოტივანათ თუ არა წარმატება თქვენმა გამოგონებამ?

- მცირედი წახალისება, სტიმული ჩემს მომავალს, ვიცი, რომ შეცვლის. თუნდაც ის, რომ ჩემი სახელი და გვარი რაღაც კარგთან ასოცირდება, ჩემი მშობლები ამასობის და უხარიათ, ვიცი, რომ ეს დიდი მიღწევაა. რაღაც გავაკეთე მათთვის, ვიღაცისთვის.

- რას გეგმავ მომავალში? განვითარებ შენს საქმიანობას თუ უკვე არსებული დაც-

მაცოფილდები?

- რა თქმა უნდა, მინდა დაგვეწო ის, რასაც ვაკეთებ. ახლახან დავეიწყე გამოგონება და არ ვაგჩერებ, მინდა ისეთი რამ შევქმნა,

რაც პირველი იქნება და განუმეორებელი, იმედია, მალე განვახორციელებ ჩემს გეგმებს. ამაზე ვმუშაობ.

- ყველაზე მეტად რა დაგეხმარება ამ ყველაფერში?

- კარგი ხელსაწყოები და სპეციალური დანადგარები. ძაბვის გასაზომი მოწყობილობა, რომელიც მჭირდება ამ ეტაპზე, ასევე, შემდგომი ეტაპები - ეს ის არასრული ჩამონათვალია, რაც საქმეს მნიშვნელოვნად გამაძლიერებს. მიხარია, რომ ხუმრობით ყველა აინტერესდება, მე მინდა ეს სახელი გავამართლო და მართლაც ცნობილი გავხდე. რაც მთავარია, ჩემი საქმიანობა ემსახურებოდეს კეთილ საქმეს და ჩემი რეგიონის და სოფლის წინსვლისთვის იყოს წარმატების მომტანი.

ლო და მართლაც ცნობილი გავხდე. რაც მთავარია, ჩემი საქმიანობა ემსახურებოდეს კეთილ საქმეს და ჩემი რეგიონის და სოფლის წინსვლისთვის იყოს წარმატების მომტანი.

- მანამდე რას საქმიანობდი? ხომ არ იყავი მსგავსი სფეროში დაკავებული?

- ხეზე ვმუშაობდი, ვაკეთებდი ჯვრებს, საეკლესიო ნივთებს, ვწერდი ხატებსაც. ეს საქმიანობა არ შემეწყვეტია, პერიოდულად ისევ ვმუშაობ და ვაგრძელებ შედეგებისდაგვარად. ერთ ადგილას ყოფნა და უმოქმედობა არ შემეძლია.

ნიკოლოზ ნულუქია: მუსიკა მენმარება, რომ ჩავიძირო. ამოტივტივებაშიც ისევ მუსიკა მენმარება

მე-5 გვერდიდან

განცდა ვახტანგ ლლონტის ლექსია - „ბათუმში არის წვიმა და არაფერი სხვა“, აჭარის ემოცია ზურაბ გორგილაძის პოეზია, აჭარის სევედა ფრიდონ ხალვაშის სტრიქონებია - „მითხარ, როგორაა მემღვქეტი“, აჭარის სიძლიერე იუსუფ კობალაძე და ოდიპოსია, სითხო - ნინიკო საკანდელიძეა, რომელსაც ჩემი ფოტო სახლის რემონტამდე კედელზე ჰქონდა ჩამოკიდებული და როცა ეს ტუტობდა, მეუბნებოდა ხოლმე: რომ მომენატრებო, ჩამოვიღებ ფოტოს და გვაცნობო. ბათუმის ახარტი

იური ცანავას და მანუჩარ შერვაშიძესთან ერთად ნათამაშები ნარდა. დღეს ჩემთვის ბათუმი ნინო ნიყარაძისა და ბესო ბესელიას სახლია, სადაც ბათუმურ „ყოფს“ აღულებენ. შეიძლება ბევრი ვინმე გამოძრა, მაგრამ ბევრი რამით მიყვარს და მეძვირფასეა ბათუმი.

- რომელი სიმღერა თქვენთვის ბათუმი?

- არაერთი ლამაზი სიმღერა შექმნილა ბათუმზე, მაგრამ ჩემთვის ნუნუ დულაშვილის „ბათუმი“ ყველაზე საყვარელი - „ბათუმი რადღირს მართო და მისი ლურჯი ზღვა“.

- რა როლი აქვს მუსიკას თქვენს ცხოვრებაში?

- მუსიკოსმა რომ თქვას ეს სიტყვები, იტყვიან, რა თქმა უნდა, ეს ასეა, თეატრმცოდნე რომ იტყვოს, მგონი, მეტი დამაჯერებლობა ექნება. ჩემთვის ხელოვნების მიმართულებებიდან ღმერთთან ყველაზე ახლოს მუსიკაა. მუსიკა ისე აგამაძლიერებს და უსასრულობაში გამოგზავნის, ისეთ ემოციას მოგვცის, რომ ხანდახან ბედნიერებისგან შეგეშინდება ან სასოწარკვეთისგან გაბედნიერდება. აი, რაღაც მდგომარეობებში გიცვლის, განსაკუთრებით ახლა, ჩემს მდგომარეობაში,

ბოდა, რათა სხვა პლანეტაზეც გაიცნონ, რა მაგარი ქვეყანა ვართ, ცხადია, სტურუსს „კავკასიური ცარცის წრეა“.

- როგორი თეატრმცოდნე, როგორ რომელი, დღეს ქართული თეატრი ამბობს თავის სათქმელს ხმამაღლა?

- ძნელია ამ კითხვებზე პასუხის გაცემა... არ ვიცი... ცდილობს, ცდილობს... ვნახოთ, დაველოდოთ... „დაველოდოთ, გასულია საქართველო და, რომ მოვა, თვითონ გამოგვიძახებს“... მე იმედი მაქვს უკეთესი ხვალისდელი დღის.

<p>დირექტორი</p> <p>მამუკა ბარიძე</p>	<p>გამომცემი რედაქტორი</p> <p>ირმა შერვაშიძე</p> <p>ლიტერატურული რედაქტორი</p> <p>ეთერ სომარიძე</p>	<p>რედაქცია პასუხს არ აგებს უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე სარეკლამო განცხადებების შინაარსსა და სტილზე.</p> <p>ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რეკლამის უფლებით.</p> <p>რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება.</p>	<p>გამომცემელი - შპს</p> <p>«ბაზაილი აპარა ლა პლანია»</p> <p>პოლიგრაფიული მომსახურება - შპს «კოლორ პრესი»</p> <p>მის: ქ. თბილისი, ე. ბაღდაშვილის ქ. №3.</p>	<p>მისამართი: 6000, ბათუმი, გრიგოლშვილის ქ. №2</p> <p>ტელ: 27-13-31</p> <p>ანიჭო და დააბადოდა</p> <p>ბათუმი აპარის კომპ. ცენტრი</p> <p>დასაბუთდა ხელმოწერილია 1/08/22, 20 40 სთ.</p>
---	---	--	--	---

ბათუმის შავი ზღვის საერთაშორისო ფესტივალის დახურვა

მანანა კიძიშვილი 598 24 94 97

ფესტივალმა, რომელიც 23-დან 31 ივლისის ჩათვლით მიმდინარეობდა, მრავალფეროვანი პროგრამით დიდი საიმოვნება მიანიჭა როგორც ბათუმელებს, ისე მის სტუმრებს

გაზეთი „აჭარა“ თითქმის ყველა ნომერში მოგითხრობდათ მისი მიმდინარეობის შესახებ, ამჯერად კი რამდენიმე დღე გავაერთიანეთ.

27 ივლისს, ფესტივალის ისტორიაში პირველად, გაიმართა გამორჩეული, საინტერესო ღონისძიება. ეს იყო „ქართული არმატები“ - მუსიკა და გასტრონომია. ამ დღისთვის ბათუმში საქართველოს 14 მუნიციპალიტეტიდან ჩამოვიდა სხ-

მიშელ სონის ფონდის წევრი, ბრწყინვალე პიანისტი ალექსანდრა მასალევა. მათ დუეტში შემოგვთავაზეს ქართველი და მსოფლიო კლასიკის შედეგები, დასავლეთ-ევროპელი კომპოზიტორების შემოქმედება. საღამო მიეძღვნა იუნესკოს მშვიდობის ელჩის, ახალგაზრდაცვლილი ცნობილი პიროვნების მიგელ ანხელ ესტრელას ხსოვნას. სცენაზე განთავსებული ეკრანიდან ფესტივალს ვიდეომიმართვით მიესალმა იუნესკოს გენერალური მდივანი ოდრი აზულე, რომელმაც აღნიშნა:

- ფესტივალი, რომელიც ბათუმში დაარსდა, ქალბატონ ელისოს დამსახურებაა. მისი წყალობით გრ-

„ლა-მერიდიანში“ ვერანდაზე, ცნობილმა იტალიელმა შეფ-მზარეულმა, მიშელის რამდენიმე ვარსკვლავის მფლობელმა ბრუნო სინგოლანმა უგემრიელესი იტალიური შავი ტრიუფელის დეგუსტაცია მოაწყო. მანვე ბათუმელი მზარეულებისთვის მასტერკლასი ჩაატარა, სადა მოსიციქველი იტალიელი მუსიკოსები წარსდგნენ ხელოვნების ცენტრში. იტალიელთა გამოსვლამდე სცენა დაეთმო ლეგენდარულ ანსამბლ „ქართულ ხმებს“. მათ წინა დღეს უნდა გაემართათ კონცერტი, მაგრამ გლოვის დღესთან დაკავშირებით გადაიდო.

კონცერტის დაწყებამდე დარბაზმა წუთიერი დუმილით პატივი

ევა.

ფესტივალში მონაწილე თითოეული შემსრულებელი იყო ძალიან მაღალი დონის პროფესიონალი, რომლებმაც დიდი საიმოვნება მიანიჭეს როგორც ბათუმელებს, ისე ქალაქის სტუმრებს. მათი ჩამოსვლით ფესტივალის დამაარსებელმა და სამხატვრო ხელმძღვანელმა, მსოფლიოში აღიარებულმა პიანისტმა, იუნესკოს მშვიდობის არტისტმა ელისო ბოლქვაძემ ნამდვილად დიდი საჩუქარი გაუკეთა ყველას. სწორედ იტალიელი მუსიკოსების გამოსვლით დასრულდა „ბათუმის შავი ზღვის ხელოვნების საერთაშორისო ფესტივალი“, რომელიც წელს მეცხრედ გაიმართა.

ქალბატონმა ელისო ბოლქვაძემ ფესტივალის შეჯამებისას აღნიშნა:

- წლებადელი ფესტივალი გამორჩეული იყო შინაარსობრივი და თემატური მრავალფეროვნებით. ცხრა დღის განმავლობაში მაცურებელს შესაძლებლობა ჰქონდა, დასწრებოდა საერთაშორისო დონის კონცერტებს, მუსიკალურ მას-

ნამშრომლა საქართველოში არსებულ საერთაშორისო მისიებთან, რომლის ფარგლებში აღინიშნა საქართველოსთან დიპლომატიური ურთიერთობის 30-წლიანი საიუბილეო თარიღები, მათ შორის, ამერიკის შეერთებულ შტატებთან, იაპონიასთან, საფრანგეთთან, იტალიასთან. მაღლობას ვუსვდით ყველა საერთაშორისო მისიას მხარდაჭერისთვის. რომ არა ქართული საჯარო და კერძო სექტორის უმნიშვნელოვანესი მხარდაჭერა, ფესტივალი ვერ შედგებოდა. მაღლობა საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს, აჭარის განათლების, კულტურის და სპორტის სამინისტროს, აჭარის ტურიზმის დეპარტამენტსა და ძველთა დაცვის სააგენტოს, ქალაქ ბათუმის მერიას. ფესტივალს დიდი მხარდაჭერა გაუწვია კერძო კომპანიებმა „ბაკურიანის წყალმა“ და სამშენებლო კომპანიამ „არდი“. მედიპარტნიორებმა... საფესტივალო ღონისძიებებს უმასპინძლა ბათუმის ხელოვნების ცენტრმა, გონიოს ციხემ, სატუმრო „ლა მერიდი-

ვადანხვა მუსიკალური ჯგუფი, რომლებიც გალა-კონცერტში მონაწილეობდა. რამდენიმე ჯგუფმა საგამოფენო სივრცეში წარადგინა თავისი შემოქმედება. აქვე აღვნიშნავთ, ეს არაჩვეულებრივი საგამოფენო სივრცე თავად ბათუმის სახელმწიფო მუსიკალურმა ცენტრმა მოაწყო სპეციალურად ამ ღონისძიებისთვის. სწორედ აქ გაიმართა პროდუქტებისა და ხელნაკეთი ნივთების გამოფენა. ამ სივრცეში გამო-

ქელდება თქვენთან მუსიკალური ტრადიციები. ბათუმში ახალგაზრდა ქართველი ხელოვნების შეხვედრები და დიალოგები იმართება. მოხარული ვართ, რომ პანდემიის შემდეგ წლებადელი ღონისძიება შედგა. მუსიკის ძალა გამაერთიანებელია, ეს უნარი დღეს ძალიან მნიშვნელოვანია. სწორედ ამიტომ, იუნესკო აორმაგებს ძალისხმევას ხელოვნების კულტურული მემკვიდრეობის და შემოქმედების მხარ-

შიაგო გუდაურში სამაშველო ოპერაციის დროს დაღუპულთა ხსოვნას. შემდეგ სცენაზე მიიწვიეს საქართველოში იტალიის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ენრიკო ვალგო. მან სამძიმარი გამოუცხადა იმთ ოჯახებს, ვინც სხვების სიცოცხლის გადასარჩენად, საკუთარი სიცოცხლე გასწირეს.

მაღლობას გუხდი ელისო ბოლქვაძეს ამ ფესტივალისთვის, მაღლობა - აჭარის ხელისუფლებას ფესტივალის მონაწილეების მასშინძლობისა და მხარდაჭერისთვის. წლებადელი ფესტივალი მიეძღვნა უკრაინასა და მის ხალხს, რომელმაც საკუთარ თავზე გამოსცადა ეს საშინელება, ხალხს, რომელიც თავისუფლებისთვის იბრძვის. ფესტივალი ჩვენი ქვეყნების დიპლომატიური ურთიერთობის საიუბილეო თარიღს აღნიშნავს. ამ ხნის განმავლობაში ბევრი გზა გავიარეთ ერთად და სასიამოვნოა ისიც, რომ ამ იუბილის აღნიშვნას დაემთხვა საქართველოს პრეზიდენტის ვიზიტი იტალიაში. ჩვენი ურთიერთობა ისევე ვითარდება და განსაკუთრებით კულტურის მიმართულებით. მაღლობა მობრძანებისთვის, - აღნიშნა ბატონმა ელჩმა.

კონცერტში მონაწილეობდნენ იტალიელი მუსიკოსები - ჯუზეპე ნოვა (ფლეიტა), ალექს სებასტიანუტო (საქსოფონი), სებასტიანო ძორა (აკორდიონი). ფლეიტისტს აკომპანირებდა უწყვედა შესანიშნავი პიანისტი ალექსანდრა მასალ-

ტრლკასებს, ლიტერატურულ საღამოებს, ზიარებოდა ეროვნულ და ევროპულ გასტრონომიას, ვორქშოფებსა და კინოწარდგენებს. წლებადელი ფესტივალში გამოიკვეთა ორი მნიშვნელოვანი მისია: უკრაინაში ომის შედეგად დაზარალებულ ბავშვებისადმი გაწეული ქველმოქმედება და ქართველი ახალგაზრდა ტალანტების აღმოჩენა. მნიშვნელოვანია, რომ ფესტივალი წელსაც იუნესკოს მაღალი პატრონაჟით სარგებლობს. სწორედ ამ მხარდაჭერის ფარგლებში იხილა და მოისმინა მსმენელმა იუნესკოს გენერალური მდივნის, ქალბატონი ოდრი აზულეს ფესტივალისადმი მისალმების წერილი. ფესტივალმა ითა-

ანმა“ - მაღლობა მათ ხელმძღვანელობასა და თანამშრომლებს, - აღნიშნა მან.

- წელს მართლაც ძალიან მრავალფეროვანი გამოდგა ფესტივალი. მან მეხუთედ მოიპოვა იუნესკოს მაღალი პატრონაჟი და ეს მისი პოპულარობაზე მეტყველებს. ბათუმელი მსმენელი ბევრი საინტერესო ღონისძიების მომსწრე გახდა როგორც ფოლკლორის, ისე კლასიკური მიმართულებით. წელს ფესტივალი გამდიდრდა და მასში კულინარიული მიმართულებაც ჩვეთო, იყო წიგნების, ფილმების ფესტივალი. ვფიქრობ, ის გასცდა მუსიკალური ფესტივალის ფარგლებს და გახდა ნამდვილად ხელოვნების ფესტივალი, - გვითხრა აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს კულტურის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა თამარ გუდავამ.

გაისად „ბათუმის შავი ზღვის ხელოვნების საერთაშორისო ფესტივალი“ არსებობის ათწლიან საიუბილეო თარიღს აღნიშნავს. როგორც ორგანიზატორებმა თქვეს, აღნიშნულის ფარგლებში მაცურებელს კვლავაც უნიკალურ პროგრამას შესთავაზებენ, ღონისძიება კი შემოღობაზე, ოქტომბრის პირველ კვირაში გაიმართება.

ვიდა ანსამბლი „ჭვანა“, როგორც ყოველთვის ბრწყინვალედ იმღერა ჩვენმა არიკო გოგიტიძემ, მოგვიანებით კი ფესტივალში მონაწილე კოლექტივებმა დარბაზში გადაინაცვლეს, სადაც მათი მონაწილეობით გალა-კონცერტი ჩატარდა.

დასაჭერად. ეს გახლდათ სწორედ იუნესკოს კეთილი ნების ელჩის მიგელ ანხელ ესტრელას იდეა. ეს გამორჩეული პიანისტი წლების განმავლობაში სამართლიანობის, თავისუფლების, ხალხთა შორის დიალოგისა და ადამიანური ღირსების სამსახურში იყო. დიქტატურის რეჟიმის დროს მან მრავალი წელი ციხეში გაატარა და თავის საკანში ხელოვნურ კლავიატურაზე უკრავდა... ბათუმის ფესტივალი მას დიდ პატივს მიაგებს, ისევე, როგორც იუნესკომ მიაგო აპრილში. ჩვენი ვგრძელებთ ამ არაჩვეულებრივი პიროვნების სამშვიდობო ღირებულებების დაცვას... მაღლობა ელისო ბოლქვაძეს ამ შესანიშნავი ადამიანის პატივისცემისთვის, - აღნიშნა იუნესკოს გენერალურმა მდივანმა.

ყველა საღამო მიჰყავდა ფესტივალის ღონისძიებების რეჟისორ შიო აბრახამიას.

ბოლო დღე, 31 ივლისი, იტალია-საქართველოს შორის დიპლომატიური ურთიერთობის 30 წლის იუბილეს მიეძღვნა. დღის პირველ ნახევარში ბათუმის სასტუმრო

მომდევნო დღე კამერული მუსიკის საღამოს დაეთმო, რომელშიც მონაწილეობდნენ ცნობილი გერმანელი ვიოლონჩელისტი ალექსანდრე ჰოლოშიცი და ხუთი წლიდან